

**“İstikbal göklerde dir.
Göklerini koruyamayan
uluslar, yarınlarından
asla emin olamazlar”
Saygı ve özlemle.**

NO:45

3-10 Kasım 2025

HAFTALIK BÜLTEN

K. Atatürk

SASAD
SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİ
İMALATÇILAR DERNEĞİ

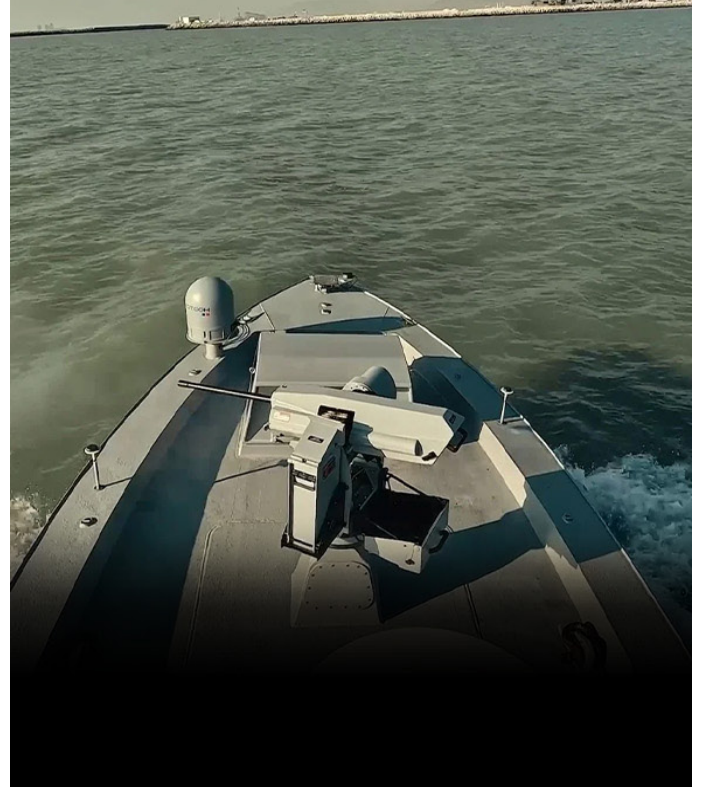
İÇİNDEKİLER

- Cumhurbaşkanı Erdoğan: “Eurofighter ve F-35 Konusunda Güzel Adımlar Atıldı
- Havacılıkta Yeni Bir İlk Yaşandı
- HİSAR-D RF Hava Savunma Füzesinden Hedefe Tam İsabet
- Denizlerde Yeni Caydırıcı Güç MARLİN Göreve Hazırlanıyor
- BAYRAKTAR KIZILELMA ve AKINCI'dan Yeni Test Görüntüleri
- Ekim Ayı'nda 708 Milyon Dolarlık İhracat
- Savunma Sanayii Başkanlığı 40. Yılı'nı Kutluyor
- Türk Savunma Sanayisi Hedefe Emin Adımlarla İlerliyor
- KALE JET MOTORLARI Motor Çeşitliliğini Artırıyor
- Azerbaycan'da Zafer Kutlaması
- TSK'nın Eğitim, Tatbikat ve Uluslararası Faaliyetleri Başarıyla Tamamlandı
- Yeni Silah ve Mühimmat Envantere Girdi
- TRAKON LITE'a Mavi Vatanı Koruma Görevi
- ASELSAN'dan Uluslararası Müşterilere Yeni Teslimanlar
- Türk SİHA'ları İtalya'da Üretilecek
- OTOKAR, İhracat İçin Vites Yükseltti
- Endonezya YÖRÜK Kullanımına Başladı
- Savunma Sanayii Konya'da Buluştu
- Türk Savunma Sanayi Afrika'da Gövde Gösterisinde

**KALE JET MOTORLARI
MOTOR ÇEŞİTLİLİĞİNİ
ARTIRIYOR**

İÇİNDEKİLER

- ASELSAN'ın Büyüme İvmesi Geleceğin Teknolojileriyle Arttı
- Türkiye Sadece Platform Değil 'Konsept' De İhraç Ediyor
- Kamu Siber Güvenlik Günü'nün 41'inci Etkinliği Düzenlendi
- SAVTEST Konferansı İnsansız Kara Araçları Temasıyla İkinci Kez Düzenlendi
- TEI Başarılarını 10 Ödülle Taçlandırdı
- "Savunma Sanayiinde MBA" Programı Başladı
- TUSAŞ Erasmus Projesiyle Lise Öğrencileri Almanya'da Staj Yapıyor
- DW: Savunma İş Birliği Türkiye ile Almanya'yı Yakınlaştırıyor
- Fransa: "Türkiye'de 10 Yılda Çarpıcı Savunma İlerlemesi Kaydedildi"
- Yunanistan Savunma Bakanı Dendias: "Türkiye'yi Örnek Almalıyız"
- Türkiye'den Kısa Kısa
- Dünyadan Haberler
- Üretim Sektöründe Siber Güvenlik Alarmı
- Hindistan'dan Yerli Savaş Uçağının Motoru İçin Anlaşma
- Çin'in Yeni Uçak Gemisi Hizmete Girdi
- Japonya Uzaydan Hipersonik Füze İzleyecek
- Dünyadan Kısa Kısa
- İhaleler

**DENİZLERDE YENİ CAYDIRICI
GÜÇ MARLİN GÖREVE
HAZIRLANIYOR**

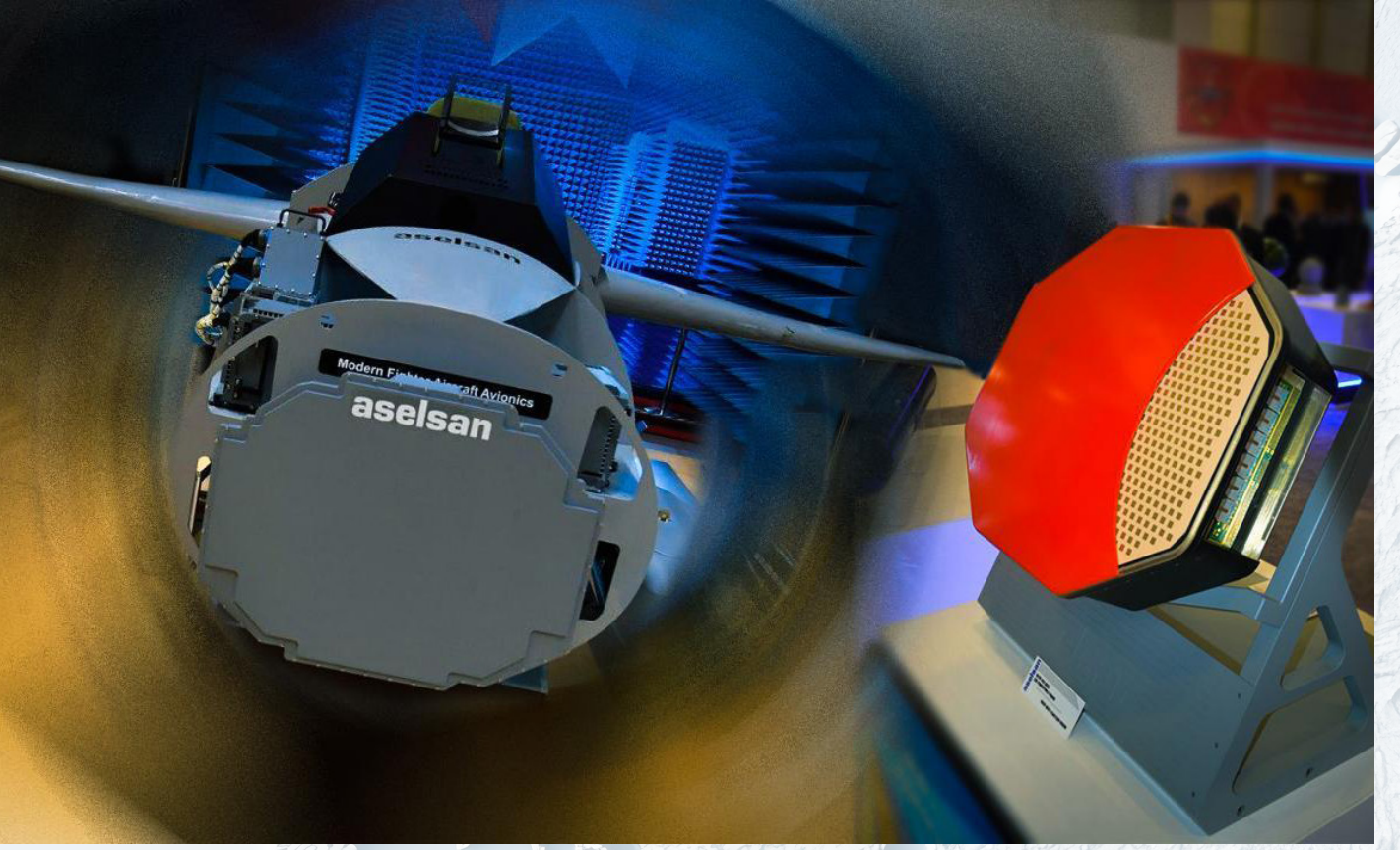
CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: “EUROFIGHTER VE F-35 KONUSUNDA GÜZEL ADIMLAR ATILDI”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Eurofighter ve F-35 programlarıyla ilgili değerlendirmelerde bulundu. Erdoğan, Eurofighter konusunda İngiltere ve Almanya ile olumlu adımlar atıldığını belirterek, “Öncelikle Eurofighter’la ilgili olarak hamdolsun işler yolunda gidiyor. Gerek İngiltere, gerek Almanya ile, Eurofighter konusunda olumlu adımlar attık” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Katar ve Umman’la yapılan görüşmelere de işaret ederek, “Belki onların ellerindeki Eurofighter’lardan da alma durumumuz söz konusu olabilir. Bu anlaşmaları inşallah sonuçlandırabilirsek, ülkemiz için güzel gelişmeler ortaya çıkmış olacak” ifadelerini kullandı. Savunma sanayiinde atılan adımların ülkeye büyük imkanlar sağlayacağını vurgulayan Erdoğan, “Bunların yanı sıra ülkemizde attığımız savunma sanayii adımlarıyla birlikte Türkiye, büyük imkânları yakalayacak. Teknik düzeyde yapılacak görüşmeler ve alınacak mesafeler önemli” diye konuştu.

F-16 ve F-35 konularına da değinen Cumhurbaşkanı, ABD Başkanı Sayın Donald Trump ile yapılan görüşmelerin ardından önemli gelişmeler kaydedildiğini belirterek, “F-35 konusunda da ABD Başkanı Sayın Trump’la yaptığımız son görüşmelerde güzel adımlar attık. Temenni ediyorum ki verilen sözler yerine getirilsin ve F-35’lerle inşallah güçlü bir imkâna sahip olalım” açıklamasında bulundu.

HAVACILIKTA YENİ BİR İLK YAŞANDI

Türkiye havacılık tarihinde önemli bir eşiği geçti. Yerli AESA radar takılı bir F-16 uçağından, millî imkânlarla geliştirilen bir hava-hava füzesinin başarıyla ateşlenmesiyle test safhası başarıyla tamamlandı. Elimizdeki F-16 sayısının çokluğu, yerli radar entegrasyonları ve millî füze kabiliyetleri dikkate alındığında yapılan test, sıradan bir denemeden daha öte bir teknolojik olgunluk göstergesi olarak değerlendiriliyor.

ASELSAN imzalı MURAD AESA radar kullanılarak, Türk mühendislerince geliştirilen GÖKDOĞAN görüş ötesi hava-hava füzesi atışı F-16 savaş uçağından gerçekleştirildi. Testin tüm safhaları başarıyla tamamlandı; radar-füze entegrasyonu, hedef tespiti, kilitleme ve füze ateşleme süreçleri planlandığı şekilde icra edildi.

Neden Önemli?

Türkiye'nin kendi AESA burun radarına sahip olması kritik bir eşik niteliği taşıyor. AESA (Aktif Elektronik Taramalı Dizi) radar teknolojisi, mekanik taramalı eski tip radarlarla kıyaslandığında;

- Daha geniş ve etkin alan taraması yapabilme,
- Aynı anda çok sayıda hedefe angaje olabilme,
- Elektronik harbe daha dayanıklı çalışma,

Daha yüksek tespit menzili ve hassas takip kabiliyetleri gibi önemli avantajlar sağlıyor. Bu özellikler, hava-hava muharebelerinde belirleyici bir güç çarpanı oluşturuyor.

Mevcut envanterdeki F-16'ların büyük kısmında AESA radar bulunmuyor; daha önceki modernizasyon çalışmaları kapsamında sınırlı sayıda uçağı AESA entegrasyonu yapılmıştı. Bu test, yerli AESA radar-füze kombinasyonunun insansız ve insanlı platformlarda etkin kullanımının yolunu hızlandırıyor.

GÖKDOĞAN ve Füzelerin Rolü

GÖKDOĞAN, TÜBİTAK SAGE tarafından geliştirilen ve menzil ile yetenek açısından Türkiye'nin uzun menzilli hava-hava füzeleri arasında öne çıkan bir sistem. Testler sürerken envantere giriş hazırlıkları da devam ediyor. Yeni nesil hava-hava füzelerinin tam kapasiteyle kullanılabilmesi için AESA sınıfı radarların varlığı önemli bir önkoşul olarak öne çıkıyor; yerli radarın füzeler üzerindeki etkisi bu nedenle stratejik önemde değerlendiriliyor.

Önümüzdeki dönemde başlatılması planlanan modernizasyon programlarıyla (ör. ÖZGÜR-2) çok sayıda F-16'ya AESA radar entegrasyonunun mümkün olması bekleniyor. Ayrıca farklı platformların (Eurofighter alımları, Millî Muharip Uçak KAAN, KIZILELMA/AKINCI gibi yerli platformlar) devreye girmesiyle birlikte Türkiye'nin hava gücü kısa vadede daha güçlü ve çeşitli bir yapı kazanacak.

Havacılıkta Dönüm Noktası

AKINCI TIHA'ya entegre edilen MURAD AESA radarın ilk uçuşu başarıyla gerçekleştirildi. AESA radarın insansız hava araçlarında kullanıma girmesiyle, söz konusu platformların hava-hava görevlerinde de artan bir yetkinlik kazanması bekleniyor. Uzmanlar, AESA radarla donatılmış platformların, millî hava-hava füzelerini tam kapasiteli kullanabilmesi halinde yeni bir ihracat ve stratejik güç alanı oluşturabileceğini değerlendiriyor. Geliştirme ve uçuş test safhalarıyla radarın kalibrasyon, optimizasyon ve entegrasyon çalışmaları hız kazanacak; sonraki adımlar uçuş entegrasyon testleri ve sahada operasyonel uygulamalar olacak.

HİSAR-D RF HAVA SAVUNMA FÜZESİNDEN HEDEFE TAM İSABET

ROKETSAN tarafından geliştirilen HİSAR-D RF hava savunma füzesi, atışlı test faaliyetinde alçak irtifada seyreden hedefini tam isabetle vurdu.

ROKETSAN'ın sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda,

“HİSAR-D RF Hava Savunma Füzemiz, atışlı test faaliyetinde alçak irtifada seyreden hedefini tam isabetle vurdu. Çelik Kubbe'mizin her katmanında daha yüksek güvenlik, daha güçlü caydırıcılık için çalışmaya devam edeceğiz.” ifadelerine yer verildi. Paylaşımda ayrıca HİSAR-D RF'nin atış görüntüleri de paylaşıldı.

ROKETSAN Genel Müdürü Murat İkinci, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, füzeyi Gök Vatan'ın güvenlik kalkanı olarak nitelendirdi:

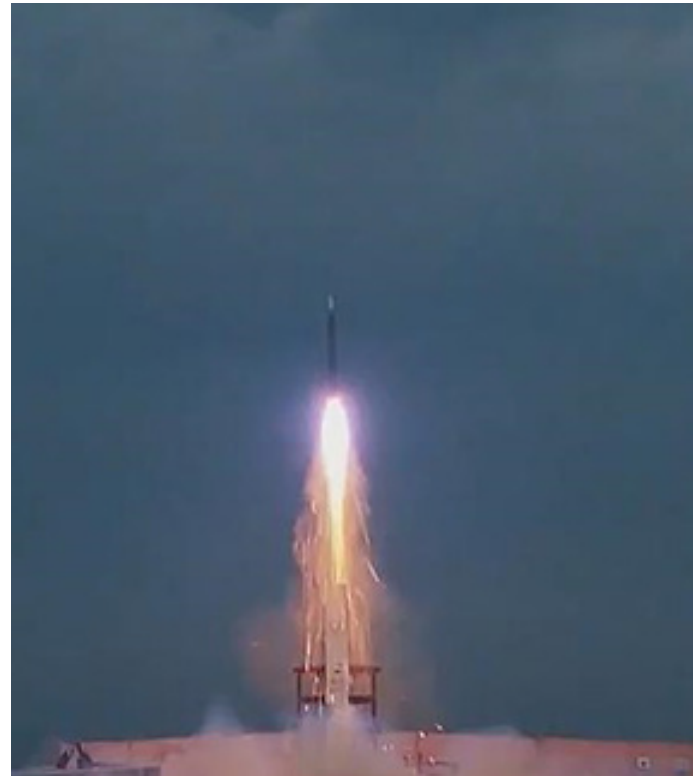
“Hedefini tam isabetle vuran HİSAR-D RF füzemiz bir kez daha güvenilirliğini kanıtladı. Çelik Kubbe'mizin caydırıcılığını artıran sistemlerimizle Gök Vatan'ın güvenliği için çalışmaya devam ediyoruz.”

İkinci, HİSAR-D RF hava savunma füzesinin daha önce gerçekleştirilen çeşitli testlerde de hedeflerini başarıyla vurduğunu kaydetti.

HİSAR-D RF

HİSAR-D RF, HİSAR ailesinin deniz versiyonu olup aktif radar arayıcıya sahip. Füze, 40 km'nin üzerinde menzil ve 15 km'nin üzerinde irtifa kapasitesi ile yüzey savaş gemilerinin alan ve nokta savunması için tasarlandı. Çift darbeli roket motoru, füzenin terminal safhada manevra kabiliyetini artırıyor ve vurma olasılığını yükseltiyor. Füze, yerli MIDLAS dikey fırlatma sistemi ile I sınıfı fırkateynlerden başlatılabiliyor.

HİSAR ailesi, düşük ve orta irtifa kara sistemlerinden başlayarak RF güdümlü ve uzun menzilli SİPER sistemlerini kapsayan katmanlı bir yapı oluşturdu. Deniz entegrasyonu kritik bir adım olarak öne çıktı: Mart 2024'te TCG İstanbul'dan yapılan ilk denemeler, 15 Ağustos 2025'te ise HİSAR-D RF ile Karadeniz'de ilk canlı hedef imha edildi. 5 Kasım'daki test, deniz tabanlı sistemin zorlu bir görev profili karşısında tekrar edilebilir performansını doğruladı. HİSAR-D RF, yakın menzil sistemlerini ve gelecekteki uzun menzilli önleyicileri tamamlayan ulusal orta menzil katmanını oluşturuyor ve Ankara'nın “Çelik Kubbe” konsepti kapsamında çok katmanlı, tamamen yerli bir hava savunma mimarisine katkı sağlıyor. Bu, I sınıfı fırkateynlerin öz savunma ve eskort görevlerini güçlendiriyor, dışa bağımlılığı azaltıyor ve taktik ile yazılımın Türk operasyon kavramlarına göre uyarlanmasına imkân tanıyor.

Füze üretimi ROKETSAN tarafından yürütülürken, ASELSAN 2025 Eylül ayında 1,65 milyar Euro değerinde hava savunma sözleşmesi imzalayarak HİSAR ve ilgili sistemlerin geliştirilmesini destekledi. MIDLAS dikey fırlatma sistemi entegrasyonu ise devam eden projeler kapsamında gerçekleştiriliyor.

HİSAR-D RF'nin deniz tabanlı VLS sistemi ile gerçekleştirdiği başarılı atış, Türkiye'nin ilk I sınıfı fırkateyni ve devamı için güvenilir bir filo yeteneği sağladı. Testler, yerli orta menzil katmanın denizlerde tesis edilmesini ve Türkiye'nin katmanlı hava savunma yol haritasının güçlendirilmesini simgeliyor.

DENİZLERDE YENİ CAYDIRICI GÜÇ MARLİN GÖREVE HAZIRLANIYOR

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün, resmi NSosyal hesabından yaptığı paylaşımda, ASELSAN ve SEFİNE Tersanesi iş birliğiyle geliştirilen; Millî Savunma Bakanlığı ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın katkılarıyla hayata geçirilen MARLİN 100 EW'nin elektronik harp yetenekleriyle donatılmış, silahlı ve insansız bir deniz platformu olarak testlerinin başarıyla tamamlandığını duyurdu. Görgün paylaşımında, MARLİN'in uzaktan komutalı SMASH silah sistemi, yüksek hassasiyetli hedef angajmanı ve otonom seyir kabiliyetiyle "denizlerde caydırıcılığın yeni adresi" olduğunu vurguladı ve şu ifadeleri kullandı:

"Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında, Savunma Sanayii Başkanlığımızın 40. yılında ortaya konan bu başarı; yerli ve millî üretim anlayışımızın mavi sularadaki yansımasıdır. Başta ASELSAN ve SEFİNE Tersanesi olmak üzere, bu platforma katkı sunan tüm paydaşlarımıza ve sahada alın teriyle bu sürece omuz veren çalışma arkadaşlarımıza gönülden teşekkür ediyorum. Yolumuz Mavi Vatan'dır. Gücümüz, kendi imkân ve kabiliyetlerimizdir."

Silahlı ve Otonom Deniz Platformu

MARLİN 100 EW, otonom seyir, elektronik harp sistemleri ve uzaktan kumandalı silah sistemi entegrasyonu sayesinde açık denizlerde Türkiye'nin elektronik harp ve insansız sistem kabiliyetine kritik katkı sunacak bir platform olarak tanımlanıyor. Platform, test faaliyetleri sırasında hedef tespiti, takip ve hassas angajman gibi görevleri başarıyla icra etti.

Testlerde Öne Çıkan Özellikler

- Uzaktan komuta (remote control) ile SMASH 200/12.7L silah sistemi entegrasyonu
- Hedef takibi ve yüksek vuruş hassasiyeti
- Hassas stabilizasyon ve otomatik balistik uygulama
- Otonom seyir ve sensör füzyonu ile güvenli rota planlama
- Sabit ve hareketli engel algılama, dinamik yol planlama
- İstihbarat, keşif ve gözetleme (ISR) kabiliyeti
- Su üstü harbi ve elektronik harp sistemleri entegrasyonu

Teknik kabiliyetler

Hız: +35 kts

Çalışma süresi: +72 saat

Faydalı yük kapasitesi: +4 ton

Öne çıkan yetenekler: Sensör füzyonu, güvenli otonom seyir, asimetrik hedeflere karşı etkinlik

MARLİN, Türk Silahlı Kuvvetleri envanterine giren ilk silahlı insansız deniz aracı (SİDA) olma özelliğini taşıyor; bu yönüyle deniz kuvvetlerinin görev çeşitliliğini ve hareket kabiliyetini artırması bekleniyor.

BAYRAKTAR KIZILELMA VE AKINCI'DAN YENİ TEST GÖRÜNTÜLERİ

BAYKAR, Bayraktar KIZILELMA ve AKINCI platformlarına ait yeni test görüntülerini paylaştı.

Bayraktar KIZILELMA PT-5, orta irtifa sistem tanımlama testini başarıyla tamamladı. KIZILELMA PT-3 ise art yakıclı kalkış ve performans testi gerçekleştirdi. BAYKAR, sosyal medya hesabından paylaştığı görüntülerle KIZILELMA'nın manevralarının her geçen gün daha da keskinleştiğini gösterdi.

Ayrıca dört adet KEMANKEŞ mini akıllı füze ile donatılan AKINCI'ya ait yeni test görüntüleri de BAYKAR tarafından servis edildi.

EKİM AYI'NDA 708 MİLYON DOLARLIK İHRACAT

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün, NSosyal hesabından yaptığı açıklamada, savunma ve havacılık sanayisinin 2025 yılı ekim ayında 708 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdiğini bildirdi.

Yılın 10 ayında hizmet ihracatı hariç toplam ihracatın bir önceki yıla göre yüzde 31 artışla 6,7 milyar dolara ulaştığına dikkati çeken Görgün, "Bu artışla birlikte savunma ve havacılık sektörümüzün Türkiye'nin genel ihracatındaki payı yüzde 3,5'e yükselmiştir. Sektörümüzdeki bu kalıcı ihracat başarısı, dünyanın dört bir yanında yürüttüğümüz savunma sanayisi iş birliği faaliyetlerinin meyvesidir. Bu çalışmalara aynı kararlılıkla devam ediyoruz. Katma değerli, yüksek teknolojlili ürünlerle globalde daha güçlü bir Türkiye için çalışan başkanlık personelimize, şirketlerimize ve tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyorum." ifadelerini kullandı.

TÜRK SAVUNMA SANAYİSİ HEDEFE EMİN ADIMLARLA İLERLİYOR

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün, Türk savunma sanayisinin kritik komponentlerde dışa bağımlılığını en aza indirerek, ilk 10 savunma sanayi ihracatçısı arasına girerek çok kıymetli bir konuma ulaştığını belirtti.

Görgün, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı'nın (SSB) 40. kuruluş yılı dönümü dolayısıyla açıklamalarda bulundu. Başkan Görgün, SSB'nin kuruluşundan bugüne emeği geçen herkese teşekkür ederek, ahirete göçenleri rahmetle andı. Savunma sanayisinin geçmişte kritik teknolojilerde dışa bağımlı olduğunu, birtakım teknolojilere erişimin diplomatik süreçlere bağlı bulunduğunu vurgulayan Görgün, şunları söyledi:

“Kendi kendine yeterliliğimiz çok sınırlıydı. Direkt alımdan ortak üretime, özgün tasarımların yapılmasına, yenilikçi ve sahada paradigmaları değiştiren ürünlerin üretildiği sürece gelmesi ve bunlarla birlikte dünyaya, dost müttefik ülkelere üretilen ürünlerin, teknolojilerin ve know-how'ın ihraç edilir hâle gelmesi büyük bir gelişme.”

Görgün, 2000'li yılların başlarında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu iradenin, savunma sanayi şirketlerinin ve Türk mühendislerinin önünü açtığını belirtti:

“O günden sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın her daim destekleri, yerli-millî üretim, yerli altyapıların geliştirilmesi ve insan kaynağının geliştirilmesi üzerine Millî Yetkinlik Hamlesi ve Millî Teknoloji Hamlesi'ne liderlik etmesiyle bugün göz kamaştırıcı bir seviyedeyiz.”

SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI 40. YILINI KUTLUYOR

Savunma Sanayii Başkanlığı, ülkemizde savunma sanayii altyapısının tesisine ilişkin politikaların belirlenmesi ve uygulanması amacıyla 1985 yılında 3238 sayılı Kanun ile Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde “Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı” (SaGeB) olarak kuruldu. 1989'da Savunma Sanayii Müsteşarlığı olarak yeniden yapılandırılan kurum, 2017'de Cumhurbaşkanlığı'na bağlandı ve 2018'de 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı olarak teşkilatlandırıldı. 7 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

Savunma Sanayii Başkanlığı, modern bir savunma sanayii geliştirmek ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernizasyonunu sağlamak amacıyla; alım programlarını yönetmek, millî sanayii reorganize etmek, yeni teşebbüsleri desteklemek, modern silah ve araçların imalatını planlamak, Ar-Ge ve prototip çalışmalarını yürütmek, ihracat ve off-set ticaretini koordine etmek ve Cumhurbaşkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmekle sorumludur.

Savunma Sanayii İcra Komitesi, Başkanlık tarafından belirlenen strateji ve hedefler doğrultusunda; modern silah ve araçların temini, üretim tesislerinin kurulması, prototip ve Ar-Ge çalışmalarının yönlendirilmesi, savunma sanayii ihracatı ve fonların kullanım esaslarının belirlenmesi gibi kararları almak üzere Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanmaktadır.

Başkanlık, 40 yıllık tarihinde ülkemizin savunma sanayii kapasitesini güçlendirmek, insan kaynağını geliştirmek ve modern savunma sistemlerinin üretiminde kritik rol oynamaya devam etmektedir.

Ekonomik Büyüklük ve İhracat

SSB'nin yürüttüğü projelerin ekonomik büyüklüğüne değinen Görgün, şunları aktardı:

“Savunma Sanayii Başkanlığı altında yaklaşık 100 milyar doları aşan 1.400'e yakın projemiz var ve 100 bine yakın çalışmamız bulunuyor.”

Türk savunma sanayisinin ihracat performansını rakamlarla paylaşan Görgün, geçen yılı 7,1 milyar dolar ihracatla tamamladıklarını ve bir önceki yıla göre yüzde 29 artış sağladıklarını belirtti. Bu yılın 10 ayında ise yüzde 31 artışla 6,7 milyar dolarlık ihracata ulaşıldı.

Sektörde yaklaşık 3 milyar dolarlık Ar-Ge bütçesi bulunduğunu vurgulayan Görgün, savunma sanayi ihracatının Türkiye'nin toplam ihracatının 10 ayda yüzde 3,5'ine ulaştığını kaydetti.

Görgün ayrıca kilogram başına ihracat değerinin 65 doların üzerinde olduğunu ve kilogram başına 20 bin-50 bin dolar değerinde ürünleri de ihraç etmeyi hedeflediklerini söyledi.

Yılın 10 ayında 6,7 milyar dolarlık ürün teslim edildiğini, buna karşılık 11 milyar doların üzerinde sipariş alındığını belirten Görgün, bunun sonraki yıllar için bakiye sipariş oluşturduğunu ifade etti.

Türk savunma sanayisinde 3.500'ün üzerinde firma bulunduğunu, bunların yaklaşık 1.600'ünün ihracat yaptığını ve 180'in üzerinde ülkeye ürün ihraç edildiğini dile getirdi.

Gelecek Hedefler ve Mesleki Tatmin

Prof. Dr. Haluk Görgün, geçmişte ambargolar uygulayan ülkelerin temsilcilerinin artık Türkiye'deki tesisleri ve projeleri görmeye geldiğini belirterek, “Tabii gıptayla izliyorlar. Biz de büyük bir mesleki tatmin ve gururla gezdiriyoruz, anlatıyoruz. Özellikle teşekkür ediyoruz” dedi.

Geçmiş tecrübeleri ders olarak değerlendirdiklerini ifade eden Görgün, “Birçok şeyi başardık ama daha çok yapacak işimiz, geliştirmemiz gereken teknoloji var. Teknolojiyi sadece üreten değil, yön veren ve yöneten konumunda olmalıyız” diye konuştu. Sektör çalışanları ve ailelerine teşekkür eden Görgün, şunları ekledi:

Başarılarla Gelen Öz Güven

Başarıyla tamamlanan her projenin yeni bir öz güven ve açılım oluşturduğunu dile getiren Görgün, KAAN uydularından TCG ANADOLU'ya, MİLGEM korvetlerinden ALTAY Tankı'na, SİHA ve TİHA'lardan KIZILELMA'ya kadar uzanan sürecin olgunlaştığını söyledi:

“Allah'a çok şükür, şu anda 100 bine yaklaşan bir teknoloji ordusu olarak ifade ediyoruz savunma sanayii şirketlerimizi ve çalışanlarımızı.”

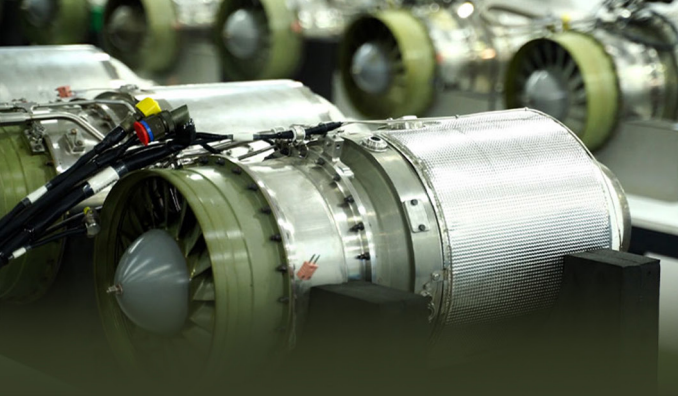
Prof. Dr. Haluk Görgün, savunma sanayisinin sahip olduğu genç insan kaynağının önemine değinerek şunları belirtti:

“İyi yetişen personelin mesleki tatminlerini sağlayabileceği imkânlar ve zor problemleri önlerine sunmak gerekiyor. O zor problemleri çözmek üzere motive olmaları çok kıymetli. Bizim savunma sanayisinde koyduğumuz hedefler birbirinden zorlu problemler. Genç dimağlar, güzide üniversitelerimizde yetişen gençlerimiz bunları çözmek için birbirleriyle yarışıyor ve hızlı çözümler üretiyorlar.”

“Millî Yetkinlik Hamlesi” adını verdikleri sistematik yaklaşımla, gençleri eğitim-öğrenim süreçlerinde zor problemleri çözmeye ve yüksek teknolojinin bir parçası olmaya hazırladıklarını söyleyen Görgün, SSB'de yürütülen yaklaşık 1.400 projeyi işaret ederek, bu programın en önemli proje olduğunu ifade etti. Görgün, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK ile koordinasyon hâlinde, lisans ve meslek liselerinden sertifika programları ve savunma sanayii akademilerine kadar kapsamlı çalışmalar yürüttüklerini anlattı.

“Nice 40’lı yıllara diyorum. Sadece sektör çalışanlarımız değil, aileleriyle birlikte ortaya koyduğu ciddi fedakârlıkla bugünleri yaşıyoruz. Daha iyilerini hep birlikte gerçekleştireceğiz ve gençlerimizi de yetiştireceğiz.”

KALE JET MOTORLARI MOTOR ÇEŞİTLİLİĞİNİ ARTIRIYOR

Türkiye’nin savunma ve havacılık sanayiinde kritik bir eşiğin aşılmasında tarihi bir rol üstlenen KALE Grubu millî turbojet füze motorlarında seri üretime geçerken, KALE Grubu Yönetim Kurulu Başkanvekili ve SASAD Yönetim Kurulu Başkanı Osman Okyay, motor çeşitliliğinin artırılması için çalışmaların sürdüğünü aktardı.

Habertürk’te Güntay Şimşek’in hazırlayıp sunduğu AIRPORT programında KALE JET MOTORLARI’nın motor geliştirme aşamaları ile geleceğe yönelik hedefleri ele alındı. KALE JET Motorları Genel Müdürü Cüneyt Kenger, İstanbul’daki modern tesislerde prototip aşamasının tamamlandığını ve seri üretime geçildiğini belirtti. Kenger, füze motorlarının son montaj hattında tüm parçaların titizlikle bir araya getirildiğini ve her motor için yüzde 100 kabul testi yapıldığını vurguladı.

Ayrıca, kritik dayanıklılık ve performans testlerinin tamamının grubun kendi bünyesindeki imkânlarla tamamlandığını kaydetti. Programda, sunucu Güntay Şimşek’in “10 yıl önce Türkiye’de ilk defa bir jet motorunun çalıştırılmasıyla ilgili canlı yayın yaptığımızı hatırlıyorum” sözleriyle başlayan bölümde, KALE Grubu Başkanvekili Osman Okyay ile de özel bir röportaj gerçekleştirildi.

Okyay, KALE Grubu’nun hikâyesinin 1957 yılında başladığını belirterek, “O gün kurucumuz olan merhum İbrahim Bodur Bey, bir ülkenin sanayileşmeden kalkınmayacağına ve sanayileşmenin Anadolu’dan başlayacağına inanmış bir insandı. Bu nedenle pek çok ilk de KALE Grubu’na nasip olmuştur. Jet motorları da bunlardan bir tanesidir.” dedi.

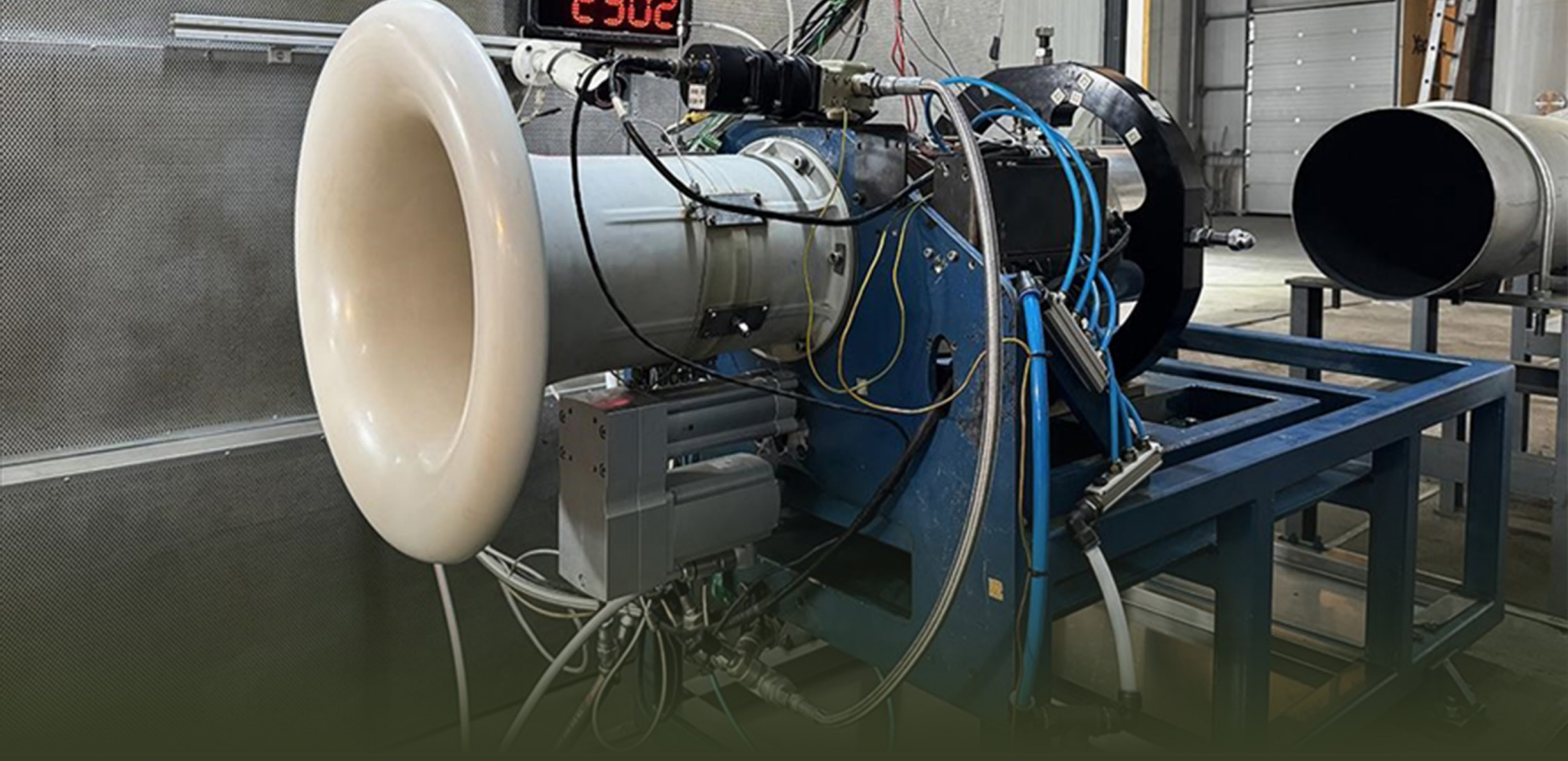
“Stinger’dan Millî Motora Uzanan Yolculuk”

KALE Grubu’nun savunma sanayiine girişinin 1987 yılında STINGER füzelerine parça üretimi ile olduğunu aktaran Okyay, Türkiye’nin savunma sanayii serüvenine de değindi:

“Vecihi Hürkuş, Nuri Killigil, Şakir Zümre, Nuri Demirağ gibi öncülerin ardından, gerçek anlamda adımlar 1974 Kıbrıs Harekâtı sonrası atılmıştır. Burada ASELSAN’ın telsiz üretimi bir dönüm noktasıdır. Gerçek anlamda bir savunma sanayiine dönüşüm ise 1985 yıllarında merhum Turgut Özal’ın Savunma Destekleme Fonu ile başladı. O dönemde biz STINGER projesinin 22 değişik metal parçasını yapıyorduk. Roket motoruyla ilgili de ROKETSAN kurulmuştu ve biz ROKETSAN’ın 6 kurucu ortağından birisiydik.”

Okyay, “Amatör ruhla miğfer kalıbı, kasatura gibi ürünler ürettik. Ancak ilk profesyonel savunma sanayii proje yönetiminin görüldüğü projelerden biri, dört ülkeli bir konsorsiyum olan Eurostinger projesidir,” diyerek, o günlerden sonra hem büyük projelerde parça üreticisi hem de Millî sistem geliştiricisi olarak iki yolda ilerlediklerini belirtti.

10 Yıl Süren Zorlu Geliştirme Süreci

Osman Okyay, Millî sistemler tarafında ROKETSAN ile roket projelerinde, Makina ve Kimya Endüstrisi (MKE) ile de Millî Piyade Tüfeği MPT-76 projesinde yer aldıklarını hatırlattı. 2012 yılında, o dönemki Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın açtığı turbojet geliştirme ihalesine katıldıklarını belirten Okyay, sürecin zorluklarını şöyle anlattı:

"Bu proje sonunda bir ürün ortaya çıkarabildik. Hava Kuvvetleri'nin kullandığı, TÜBİTAK SAGE tarafından geliştirilen ve ROKETSAN'ın ürettiği SOM füzelerinin motoru olan KTJ-3200, ilk motorumuz oldu. İlk motoru yapmak 10 senemizi aldı. Biz daha hızlı yapacağımızı düşünerek projeye girmiştik ama 10 yıl sürdü."

Okyay, bu gecikmenin altında Türkiye'de bir motor ekosisteminin bulunmamasının büyük etkin olduğunu kaydederken şu ifadelere yer verdi.

"Jet motoru yaparken dünyadaki firmalar bizim 'çekirdek motor' dediğimiz; kompresör, yanma odası ve türbin grubuyla uğraşır. Ama bir motorda bundan çok daha fazla alt sistem var. Biz, ülkemizde daha önce bir motor ekosistemi olmadığı için oturup o alt sistemleri de geliştirmek ve üretmek zorunda kaldık. Aslında biz Batı'da gelişmiş bir ülkede bu işi yapsaydık, yarı sürede bu motor üretimini tamamlayabilirdik."

Üç Farklı Motor, Stratejik Füzelere

KALE JET MOTORLARI'nın seri üretime geçtiği üç motor, Türkiye'nin en stratejik füzelerine güç veriyor:

KTJ-3200: Türkiye'nin ilk Millî turbojet motoru. SOM ve ATMACA füzelerinde kullanılıyor.

KTJ-1750: Hafif seyir füzesi ÇAKIR ve diğer jet motorlu insansız hava araçlarında (İHA) kullanılıyor.

KTJ-3700: Sınıfının en güçlü motoru olarak öne çıkıyor ve KARA ATMACA seyir füzesine güç veriyor.

Osman Okyay, "Üç motorumuz da uçuş testlerini yaptı, hâlen kullanılıyor ve seri üretime geçtik. Seri üretime geçmek de en az motoru geliştirmek kadar zor bir süreçtir. Çünkü çok hassas bir üretim ve kaliteden bahsediyoruz. Şu an seri üretime girmiş hâldeyiz ve teslimatlarımızı yapıyoruz." dedi.

Yeni Hedefler: İHA Motorları ve Dört Yeni Proje

Seri üretimle birlikte gelen ilk ticarî başarı da Brezilya'dan geldi. Okyay, "Brezilya ile ilk defa jet motoru ihracat anlaşması yaptık. Brezilya Deniz Kuvvetleri için geliştirme aşaması devam eden seyir füzesi için bizim motorumuzu tercih ettiler," bilgisini paylaştı. KALE JET MOTORLARI'nın gelecek planlarına da değinen Okyay, dört değişik motor üzerinde daha çalıştıklarını açıkladı:

"Bunlardan iki tanesi daha uzun ömürlü sistemler olacak. Savaş pahalı bir şey ve füzeler için olan motorlar bir kez kullanılıyor. Eğer İHA kamikaze değilse, gidiş-gelişlerde kullanılacaksa motorlarda değişiklik yapmamız lâzım. Motorlarımızı çoklu ateşlenebilir hâle getirmeye çalışıyoruz. Diğer iki motor ise daha basit, düşük menzilli ve maliyet etkin akıllı mühimmatlar için geliştirilecek."

Okyay, insanlı hava araçları için 5. nesil motor üretmenin dünyada büyük bir rekabet konusu olduğunu kaydederken, "Motor işinde olan bizlerin geleceğe yönelik her cümlesi hedef olarak algılanmalı, taahhüt olarak kabul edilmemeli. Geçmiş tecrübelerimiz bize bu konuda büyük tecrübe oldu." uyarısında bulundu.

KALE Grubu'nun 2026 yılı hedefi, bu dört yeni motor projesinden ikisini tamamlamak ve KTJ-1750'yi güçlendirerek KTJ-1200 ve KTJ-1400 modellerini de aileye eklemek. Okyay, "Orta vadede İHA motorları ve inşallah daha kompleks motorlara gitme planlarımız ve hedeflerimiz var," diyerek sözlerini tamamladı.

AZERBAYCAN'DA ZAFER KUTLAMASI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in daveti ve Pakistan Başbakanı Muhammed Şahbaz Şerif katılımıyla Bakü'de gerçekleşen 8 Kasım Zafer Günü'ne katıldı. Törenlere Erdoğan'ın yanı sıra Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) komuta kademesi ile Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün de katıldı. Geçit töreninde Türk komandoları da yer alarak Azerbaycanlıları selamladı. Ayrıca Türk Hava Kuvvetlerine ait muharip uçaklar da selamlama uçuşu gerçekleştirdi. Azerbaycan'da "Zafer Haftası Etkinlikleri" kapsamında, Mehteran Birlik Komutanlığı ve Gence Devlet Filarmoni Orkestrası tarafından müşterek konser icra edilirken, Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alay Komutanlığı Tören Birliği tarafından tören geçişi ve Türk Hava Kuvvetleri'ne ait 6 adet F-16 uçağı ile muharip uçak geçişi gerçekleştirildi.

Ayrıca Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler, Azerbaycan'ın "8 Kasım Zafer Günü" ve "9 Kasım Devlet Bayrak Günü" dolayısıyla Gazi Orduevinde düzenlenen resepsiyona beraberindeki Genelkurmay Başkanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu ve Kuvvet Komutanları ile katıldı. Bakan Güler, "Türkiye ile Azerbaycan arasındaki kardeşlik, köklü ve ortak bir geçmişin mirasıyla bugünümüzü anlamlı kılmakta, aynı zamanda geleceğe dair birlikteliğimizi de teyit etmektedir.

Bu bağ, kökü mazide olan ve özellikle de yakın tarihimizde Kafkas İslam Ordusu'ndan Vatan Muharebesi'ne kadar verilen mücadelelerden süzülüp gelen gönülden gönüle kurulmuş bir kardeşliktir. Çok şükür bugün iki ülke arasındaki ilişkiler Sayın Cumhurbaşkanlarımızın liderlikleri sayesinde tarihimizin en güçlü dönemlerinden birini yaşamakta, ortaklığımız her alanda üst düzeyde gelişmektedir. Nitekim başta savunma ve güvenlik olmak üzere her alanda örnek teşkil eden bir iş birliğimiz bulunmaktadır. Ortak tatbikatlarımız, karşılıklı eğitim faaliyetlerimiz, savunma sanayi iş birliğimiz ve teknoloji paylaşımımız bu sarsılmaz güvenin en açık göstergesidir. Esasen Türk ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri artık yalnızca dost değil; kader birliği yapmış iki ordudur. Çok iyi biliyoruz ki Türkiye'nin gücü Azerbaycan'ın gücü, Azerbaycan'ın gücü de Türkiye'nin gücüdür." dedi.

TSK'NIN EĞİTİM, TATBİKAT VE ULUSLARARASI FAALİYETLERİ BAŞARIYLA TAMAMLANDI

Türk Silahlı Kuvvetleri, eğitim ve tatbikat faaliyetleriyle modern harp yeteneklerini geliştirmeye ve operasyonel kabiliyetlerini artırmaya devam etti.

Tamamlanan Tatbikat ve Eğitimler

Çanakkale'de icra edilen Nusret-2025 Davet Tatbikatı başarıyla tamamlandı. Singapur'da düzenlenen Coordinated Response (EX-COORES) İnsani Yardım Tatbikatları başarıyla icra edildi. 27 Ekim-14 Kasım tarihleri arasında; Birleşik Arap Emirlikleri'nde gerçekleştirilen İleri Taktik Liderlik Kursu ile Falcon Strike Tatbikatına katılım sağlandı.

Özbekistan’da düzenlenen Türkiye–Özbekistan Bilgisayar Destekli Komuta Yeri Tatbikatı icra edildi. Birleşik Krallık’ta gerçekleştirilen Dynamic Master Tatbikatında görev alındı. Ayrıca; 27 Ekim’de Denizli’de başlayan Ferdî Seferberlik Eğitimi 6 Kasım’da sona erdi.

Polonya’da düzenlenen Capable Deployer Lojistik Tatbikatı 7 Kasım’da tamamlandı. 3 Kasım’da Çanakkale’de başlayan Yıldırım Seferberlik Tatbikatı 14 Kasım’da sona erecek.

Millî Savunma Bakanlığı, muharip ve destek uçaklarının katılımıyla Akdeniz’in uluslararası hava sahasında savunma ve taarruz eğitim uçuşu icra edildiğini de açıkladı. Bakanlık, sosyal medya hesabından yaptığı duyuruda, 4 Kasım’da Hava Kuvvetleri Komutanlığına bağlı çeşitli üslerden havalanan muharip uçaklar ile Akdeniz üzerinde eğitim uçuşu gerçekleştirildiğini bildirdi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ev sahipliğinde 3-14 Kasım 2025 tarihleri arasında düzenlenen Türkiye-KKTC İkili SAT Tatbikatı-2025 kapsamında, 3-6 Kasım tarihleri arasında “Yüzer Unsurlara Sualtından Örtülü Taarruz” faaliyetleri icra edildi.

Planlanlı ve Devam Eden Faaliyetler

9–20 Kasım tarihlerinde Katar’da Yırtıcı Şahin Tatbikatına, 12–28 Kasım tarihlerinde Bulgaristan’da Stone Wall Fiili Arazi Tatbikatına katılım sağlanması planlandı.

Deniz Kuvvetleri Faaliyetleri

Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Kuvveti (UNIFIL) görevi kapsamında; Bangladeş Deniz Kuvvetleri unsuru Sangram, 2–5 Kasım tarihlerinde Mersin’e liman ziyareti gerçekleştirdi.

NATO Daimî Deniz Görev Grubu-2 (SNMG-2) faaliyetleri kapsamında: Arnavutluk Deniz Kuvvetlerine ait Lissus gemisi, 4–6 Kasım arasında İzmir’e liman ziyareti yaptı. Almanya Deniz Kuvvetleri unsuru Rugen, 12–18 Kasım tarihinde Çanakkale’ye liman ziyareti planladı.

Mayın Karşı Tedbirleri Karadeniz Görev Grubu kapsamında TCG AKÇAKOCA tarafından 9–10 Kasım’da Suda/Yunanistan’a liman ziyareti yapılması planlandı.

Hava Kuvvetleri Faaliyetleri

4 Kasım’da, muharip uçaklarla Akdeniz’de eğitim uçuşu gerçekleştirildi. NATO Müttefik Hava Komutanlığınca yürütülen Artırılmış Teyakkuz Faaliyetleri kapsamında, 5 Kasım’da Romanya hava sahasında icra edilen eğitim faaliyetine 2 adet F-16 ile katılım sağlandı.

“Türkiye ile Yunanistan arasında Güven Artırıcı Önlemler 2025 Yılı Uygulama Planı” kapsamında; Kara Harp Okulu ev sahipliğinde, iki ülkenin Harp Okulları arasında karma voleybol müsabakası düzenlendi. 12-14 Kasım tarihleri arasında Yunanistan ev sahipliğinde, iki ülkenin Harp Okulları arasında karma basketbol ve karma çiftler tenis müsabakaları icra edilecek.

TÜRKSAT A.Ş. ile Sahil Güvenlik Komutanlığı arasındaki stratejik iş birliği sonucu, denizcilere yönelik Sahil Güvenlik Radyosu, TÜRKSAT uydularının kapsama alanı üzerinden kesintisiz yayına başladı.

Artık Ege Denizi ve uydu kapsamı içindeki tüm denizlerde seyreden gemiler radyoyu dinleyebilecek ve hayati uyarılara erişebilecek.

Bu arada Türkiye Ulusal Jeodezi Komisyonu Kurucu ve Yürütücü Kurumu olan Harita Genel Müdürlüğünün de iştirak ettiği “24’üncü Türkiye Ulusal Jeodezi Komisyonu Sempozyumu”, kamu kurumları ve üniversitelerden üst düzey temsilcilerin katılımıyla 5–8 Kasım tarihleri arasında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesinde gerçekleştirildi.

Öte yandan 23–29 Ekim tarihleri arasında İran’da düzenlenen Uluslararası Askerî Sporlar Konseyi (CISM) Okçuluk Dünya Şampiyonasında, TSK Okçuluk Takımı Klasik Yay ve Makaralı Yay branşlarında Dünya Şampiyonu oldu.

“Mehmetçikle Bir Gün Projesi” kapsamında ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri, Kara Kuvvetleri Komutanlığına bağlı birliklerde ağırlandı. Amaç, Türk Silahlı Kuvvetlerini tanıtmak, öğrencilere askerlik mesleğini sevdirmek ve genç nesiller ile TSK arasındaki bağı güçlendirmek.

YENİ SİLAH VE MÜHİMMAT ENVANTERE GİRDİ

Yerli ve millî imkânlarla geliştirilen stratejik ve ileri teknoloji ürünlerle Türk Silahlı Kuvvetleri'nin güç ve etkinliğini artırmaya yönelik çalışmalar sürüyor. Bu kapsamda, MKE tarafından çeşitli adet ve çaplarda silah ve mühimmat teslimatları başarıyla tamamlandı. Genel Maksat Helikopteri Projesi çerçevesinde 1 adet T-70 genel maksat helikopterinin muayene ve kabul faaliyetleri tamamlandı. Jandarma Havacılık Komutanlığı, “J-1513 Piri Reis” kuyruk numaralı 15'inci ATAK helikopterini teslim aldı.

Kara Kuvvetleri'ne Obüs Teslimatı

Kara Kuvvetleri'ne modernize edilmiş ilk T-155 TTA Entegre Panter Obüsü teslim edildi. T-155 TTA Entegre Modern Çekili Panter Obüsü Modernizasyonu Projesi kapsamında ilk ve en kritik kilometre taşı olan T-155 Panter obüsü prototip teslimatı başarıyla gerçekleştirildi ve ilk sistem 5 Kasım 2025 tarihinde envantere girdi. Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü (AFGM) idari sorumluluğunda, ASFAT ana yükleniciliğinde ve ASELSAN, BMC ile MKE alt yükleniciliğinde yürütülen 8×8 Taktik Tekerlekli Araca Entegre T-155 Panter Silah Sistemi Projesi kapsamındaki prototip kalifikasyon ile muayene ve kabul süreçleri başarıyla tamamlandı.

T-155 TTA Entegre Panter Obüsü; BMC tarafından yerli ve millî olarak geliştirilen 8×8 taktik tekerlekli araç platformu üzerine; çekili Panter obüsünden sökülen ve MKE tarafından modernize edilen 155 mm'lik silah sistemi ile ASELSAN tarafından geliştirilen atış kontrol sisteminin entegrasyonundan oluşuyor. Projenin entegrasyon faaliyetlerini 2. Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü yürütüyor.

Yeni Tip Çıkarma Gemisi Ç-159 Test Edildi

Ç-159 adlı yeni tip çıkarma gemisi, Anadolu Tersanesi'nde üretildikten sonra test faaliyeti kapsamında Yalova'nın Esenköy beldesinde kıyıya yanaşıp ön rampasını indirerek bir tank çıkarımı yaptı ve ardından geri manevra ile gemiye yeniden bindirdi. Test süresince, Esenköy Jandarma Karakol Komutanlığı ekipleri güvenlik önlemleri aldı. Test faaliyeti tamamlandıktan sonra gemi yeniden tersaneye götürüldü.

TRAKON LITE'A MAVİ VATAN'I KORUMA GÖREVİ

UNIROBOTICS tarafından geliştirilen TRAKON LITE (Naval) Uzaktan Komutalı Silah Sistemi, Türk Deniz Kuvvetleri envanterine girdi.

Samsun Yurt Savunma (SYS Grup) şirketlerinden UNIROBOTICS ile CANİK, DEARSAN Tersanesi tarafından inşa edilen SALVO Silahlı İnsansız Deniz Aracı (SİDA) projesinde önemli bir başarıya imza attı. UNIROBOTICS tarafından geliştirilen TRAKON LITE (Naval) Uzaktan Komutalı Silah Sistemi, CANİK M2 QCB ağır makineli tüfek ile SALVO SİDA üzerinde Türk Deniz Kuvvetleri envanterine alındı.

1401 borda numarasıyla envantere resmen katılan bu silah sistemleri, entegre yapıları sayesinde deniz operasyonlarında belirgin bir kabiliyet artışı sunuyor. Bu entegrasyon, UNIROBOTICS ve CANİK'in yerli ve millî teknolojilerle geliştirdiği çözümlerin modern muharebe sahasındaki insansız deniz platformlarının ihtiyaçlarını karşılama etkinliğini bir kez daha ortaya koyuyor.

DEARSAN Tersanesi tarafından tasarlanan ve üretilen SALVO SİDA, 14,79 metre uzunluğa, 3,83 metre genişliğe ve 0,75 metre drafta sahip. SALVO SİDA; dizel motor seçeneklerine göre 35+ knot ($\approx 64,8$ km/s) hıza ulaşabiliyor. UNIROBOTICS'in TRAKON LITE (Naval) UKSS'si ile entegre edilen araç, 12,7 mm CANİK M2 QCB (12.7×99 mm) ağır makineli tüfeğin yanı sıra isteğe bağlı olarak 5,56 mm, 7,62 mm makineli tüfek veya 40 mm bomba atar ile donatılabilir. Marmara Denizi'ndeki testlerde sistem, 11 km mesafedeki sahil kontrol istasyonu üzerinden hedefi başarılı şekilde vurdu; operasyonel kabiliyet doğrulandı.

UNIROBOTICS, kuruluşundan bu yana deniz platformlarına yönelik özel çözümler geliştirerek sektörde fark yaratıyor. Daha önce Türk Deniz Kuvvetleri'nin HİSAR sınıfı Açık Deniz Karakol Gemileri'ne entegre edilen TRAKON TARGAN UKSS'nin başarısının ardından, insansız deniz araçları (İDA/SİDA) için de öncü bir çözüm sunuyor.

Günümüz muharebe sahasında insansız deniz araçlarının artan kullanımını göz önüne alındığında, TRAKON LITE'in yapay zekâ tabanlı yazılım mimarisi; haberleşme kesintilerinde dahi görevin emniyetle sürdürülmesini sağlayarak operasyonel süreklilik sunuyor. Hafif ve kompakt tasarımı farklı platformlarla uyumlu olup; stabilizasyon, hedef angajman doğruluğu ve açık arayüzleri sayesinde entegrasyon kolaylığı sağlıyor. CANİK M2 QCB (12.7×99 mm) ağır makineli tüfek ise saha koşullarında kanıtlanmış performansı, düşük dağılımı ve yüksek güvenilirliği ile TRAKON LITE'in caydırıcılığını artırıyor.

ASELSAN'DAN ULUSLARARASI MÜŞTERİLERE YENİ TESLİMATLAR

ASELSAN, Endonezya, Polonya ve Orta Doğu-Afrika bölgesine gerçekleştirdiği teslimatlarla uluslararası savunma ihracatını büyümeye devam ediyor.

ASELSAN tarafından yapılan duyuruya göre şirket, uluslararası savunma iş birliklerinde sürekli büyümeyi işaret eden üç önemli ihracat kilometre taşını tamamladı. Bu kapsamda CENK 200-N deniz platformu radarının Endonezya Donanması'na ilk teslimatı gerçekleştirildi ve ARSUS 100 Keşif ve Gözetleme Sistemi'nin bir NATO üyesine yapılan ilk teslimatı başarıyla tamamlandı. Şirket ayrıca ARTCOM, ACRYPT ve ARTSOFT ürün aileleriyle oluşturulan bir iletişim sistemi çözümünü Orta Doğu-Afrika bölgesindeki bir ülkeye teslim etti.

Dört boyutlu deniz arama radarı CENK 200-N, teslimat öncesinde deniz kabul ve canlı atış testlerini başarıyla geçti. Üretim, entegrasyon ve doğrulama faaliyetleri Jakarta'daki bir tersanede gerçekleştirildi ve ASELSAN'ın zorlu koşullara rağmen kıtalar arasında kesintisiz iş birliği yürütme kabiliyetini ortaya koydu. Deniz radarı ihracatının en büyük pazarlarından biri olan Endonezya, devam eden anlaşmalar kapsamında birden fazla CENK sistemi tedarik edecek. Radar, Türk Deniz Kuvvetleri'nde operasyonel mükemmelliğini kanıtlamış olup, artık Endonezya Donanması gemilerinde hizmet vermeye hazırlanıyor.

CENK 200-N

ASELSAN tarafından üretilen dört boyutlu, çoklu huzmeli deniz platformu arama radarı CENK 200-N, kısa ve orta menzil kullanım için tasarlanmış; hava ve suüstü gözetlemesi ile hedef tespiti yapabilen bir sistemdir. Aktif faz dizili anten yapısı ve katı hâl güç yükselteç modülleri ile modüler, hafif ve düşük güç tüketimli yapısıyla öne çıkar. Operasyonel kabiliyetleri arasında dört boyutlu hedef arama, takip ve sınıflandırma, sektör taraması ve yüksek hedef konum doğruluğu bulunur. Hafif yapısı sayesinde küçük gemiler ve hücumbotlarda da kullanılabilir.

Polonya'ya ARSUS 100 Teslimatı

ASELSAN, ARSUS 100 Keşif ve Gözetleme Sistemi'ni Polonya'ya teslim ederek sistemin NATO içinde ilk konuşlandırmasını gerçekleştirdi. AMZ-KUTNO araçlarına entegre edilen sistem; yüksek çözünürlüklü gözetleme, gündüz-gece operasyon kabiliyeti, hareketli hedef takibi ve uzun menzilli iletişim olanaklarıyla öne çıkıyor. Sistem; keşif görevlerinde, sınır güvenliğinde ve kritik altyapı korumasında etkili performans sağlıyor. Bu sözleşme kapsamındaki teslimatlar 2026 ve 2027 yıllarında devam edecek.

Polonya merkezli savunma portalı STREFA OBRONY'de 3 Kasım 2024 tarihinde yayımlanan haberde, ASELSAN ile KLESZCZ keşif araçlarının üreticisi AMZ-KUTNO arasında toplam 286 keşif ve gözetleme sistemi teslimatına yönelik bir sözleşme imzalandığı bildirilmişti. Haberde sözleşmenin radarlar, elektro-optik sistemler ve elektroniklerle donatılmış bir direği kapsadığı, ayrıca anlaşmanın 2035 yılına kadar sürecek uzun vadeli bir stratejik ortaklığın başlangıcı olduğu belirtilmişti. ASELSAN ayrıca Orta Doğu-Afrika bölgesindeki müşterisine ARTCOM, ACRYPT ve ARTSOFT ürün aileleriyle oluşturulan bir iletişim sistemi çözümünü teslim etti. Şirket, ilgili ülkede siber dirençli Entegre Görev Komuta Ağı Mimarisi kuracak.

TÜRK SİHA'LARI İTALYA'DA ÜRETİLECEK

Leonardo ve BAYKAR'ın ortak girişimi olan LBA Systems, İtalya'da BAYRAKTAR TB2/TB3, AKINCI TİHA, KIZILELMA ve MIRACH sistemlerinin üretimini gerçekleştirecek.

İtalyan savunma devi Leonardo'nun CEO'su Roberto Cingolani, 5 KASIM 2025'te şirketin üçüncü çeyrek sonuçlarını sunarken, Leonardo ve BAYKAR'ın ortak girişimi LBA Systems'in endüstriyel planının ana hatlarını da açıkladı. Cingolani, LBA Systems'in İtalya'nın üç farklı lokasyonunda, KIZILELMA da dâhil olmak üzere beş farklı insansız sistemi üreteceğini belirtti. Ortak girişim kapsamında BAYKAR'ın gelişmiş insansız hava aracı sistemleri her iki şirkete ait tesislerde üretilecek ve Leonardo'nun sensör ile silah yükleriyle entegre edilecek. Flight Global'in haberine göre planda en dikkat çeken husus, KIZILELMA insansız savaş uçağının Güney İtalya'daki Grottaglie tesisinde üretilecek olması; bu tesis, geniş gövdeli Boeing 787 yolcu uçağı için kompozit gövde üretiminde rol alıyor.

Ayrıca İtalya'nın kuzeyindeki Ronchi Dei Legionari'de bulunan bir başka Leonardo tesisi, Cingolani'nin "bu kategoride çok fazla para kazandıran ürün" olarak nitelendirdiği BAYRAKTAR TB3'leri üretecek ve şirket, kendi MIRACH platformunu da yeniden canlandırmayı planlıyor.

Sunumda Cingolani, MIRACH için "Gerekli tüm yatırımları yapıyoruz ve üretim hatlarını yeniliyoruz. Entegrasyon üzerinde çalışıyoruz ve düzenleyici konular çözülür çözülmez —Savunma Bakanlığı da dâhil olmak üzere yetkililerle her gün çalışıyoruz—önümüzdeki yıl ilk ürünün pazara sunulacağına inanıyorum." ifadelerini kullandı.

Cingolani, MIRACH sistemi için "standart bir insansız hava aracından çok bir füzeye benziyor" değerlendirmesinde bulundu; bu platformun 200 KG (440 LB) maksimum kalkış ağırlığı ve 50 KG faydalı yük kapasitesine sahip olduğu belirtildi.

Son olarak, haziran ayından bu yana BAYKAR'ın sahibi olduğu PIAGGIO AEROSPACE'in Torino'daki Villanova D'albenga tesisinin BAYRAKTAR TB2 ve AKINCI TİHA'ları üreteceği, bu üretim tesislerinin ise Roma ve Torino'daki mühendislik ve teknoloji merkezleri tarafından destekleneceği kaydedildi.

MIRACH

Leonardo, MIRACH'ı çok rollü ve çoklu tehditleri simüle edebilen bir hedef drone ailesi olarak tanımlıyor. MIRACH; çeşitli silah sistemlerini test etmek ve nitelendirmek amacıyla tasarlanmış olup, maliyet-etkinlik ve yüksek esneklik sunacak şekilde yapılandırılabilir. Sistemin kinematik ve imza (Radar, Kızılötesi Vb.) yönlerinden birçok tehdidi—deniz yüzüne yakın seyreden gemisavar füzeleri (SEA-SKIMMING ASM), savaş uçakları ve seyir füzeleri dâhil—başarıyla taklit edebildiği aktarılmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarına göre MIRACH sistemleri müşteriye özel faydalı yük konfigürasyonlarıyla yapılandırılabilir; nihai kullanıcılar gereksinimlerine göre MIRACH 100/5 ve MIRACH 40 platformları arasında seçim yapabiliyor. Her iki platform da ortak bir yer kontrol istasyonu (GCS) ile yönetilebilir.

OTOKAR, İHRACAT İÇİN VİTES YÜKSELTİ

Türk savunma sanayisinin 857 milyon euro değerindeki tek kalemden en büyük zırhlı araç ihracatı için çalışmalar yoğun şekilde sürüyor.

Türk savunma sanayisinin önde gelen zırhlı kara aracı üreticilerinden Otokar, sözleşme kapsamında 1.059 adet COBRA II 4x4 aracının üretimi ve sevkiyatına yönelik faaliyetlerini sürdürüyor. Sözleşme doğrultusunda, 5 yıllık bir dönemde 10 farklı varyantta araç üretilip teslim edilecek. İlk 278 araç Türkiye’de üretilecek; geri kalan araçlar Romanya’da üretilen araçlara yerel tedarikçilerden sağlanacak alt sistemler Romanya’da entegre edilecek. Bu proje kapsamında COBRA II araçları ilk kez yurt dışında üretilen araçlar.

Üretim ve Satış Rakamları

OTOKAR’ın sözleşme kapsamındaki faaliyetleri, şirketin üretim ve satış performansına da yansdı. Geçen yılın ilk 9 ayında 94 askeri araç üretilirken, bu yıl aynı dönemde yüzde 128 artışla 224 adede ulaşıldı. Satışlar ise aynı dönemde yüzde 55 artışla 133 adede yükseldi. Savunma sanayi araçlarından elde edilen gelir yaklaşık iki katına çıktı; geçen yılın 9 ayında 2 milyar 732 milyon lira olan gelir, bu yıl 5 milyar 303 milyon liraya yükseldi. Şirketin savunma sanayisi gelirinin yüzde 97’si ihracat faaliyetlerinden kaynaklandı. Romanya’dan gelen 857 milyon euro değerindeki sözleşme, ilerleyen yıllardaki bakiye siparişler için de önemli bir katkı sağladı.

Sözleşme kapsamında Romanya’da yapılan yatırımla Avrupa’da önemli bir yerel üretim kabiliyeti de elde edildi. Romanya sözleşmesi, personel taşıyıcı, keşif aracı, personel taşıyıcı-uzaktan komutalı silah sistemi, tanksavar aracı, tanksavar komuta aracı, 120 mm havan taşıyıcı, 81 mm havan taşıyıcı, mühendislik aracı, KBRN keşif aracı ve ambulans olmak üzere 10 ayrı varyantı kapsıyor.

Romanya, Otokar’ın savunma sanayisi çözümlerini kullanan Avrupa’daki 9. ülke olacak. Otokar, savunma sanayi için çeşitli tiplerde taktik tekerlekli ve paletli zırhlı araçlar ile kule sistemleri üretiyor. Şirket bugüne kadar 40’tan fazla ülkede, 70’ten fazla kullanıcıya aktif olarak 33 binden fazla askeri araç temin etti. Araçlar, NATO üyesi ülkelerde muharebe sahasında performanslarını kanıtladı.

ENDONEZYA YÖRÜK KULLANIMINA BAŞLADI

YÖRÜK/NSM 4x4 zırhlı araçları, Endonezya Polis Özel Harekât biriminin (BRIMOB) eğitim sahasında görüldü.

NUROL Makina, Asya-Pasifik bölgesindeki varlığını güçlendirme hedefine devam ediyor. Son dönemde Endonezya Polis Özel Kuvvetleri envanterine katılan park halindeki onlarca YÖRÜK/NSM 4x4 zırhlı araç, BRIMOB’un eğitim sahasında paylaşılan görüntülerde görüldü. Dayanıklılığı, yüksek hareket kabiliyeti ve görev çeşitliliğine uygun yapısıyla öne çıkan YÖRÜK 4x4, uluslararası alanda kendini kanıtlamış bir platform olarak çeşitli ülkelerin envanterinde yer alıyor. Bugüne kadar 20’den fazla ülkeye zırhlı araç ihracatı gerçekleştiren NUROL Makina hem iş birliklerini genişletmeyi hem de Türkiye’nin savunma sanayii gücünü uluslararası sahada temsil etmeyi sürdürüyor.

SAVUNMA SANAYİİ KONYA'DA BULUŞTU

Konya, 8. Savunma Sanayi Tedarikçi Buluşmaları'na ev sahipliği yaptı. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı desteği ve Konya Sanayi Odası organizasyonu ile TÜYAP Konya Fuar Merkezi'nde düzenlenen etkinlik, 5 Kasım'da başladı ve 7 Kasım'da sona erdi. Açılışa İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler ve Savunma Sanayii Başkanı Haluk Görgün katıldı.

Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün, savunma ve havacılık sanayi ihracatının yılın ilk 10 ayında 6,7 milyar dolara ulaştığını belirtti. Görgün, Türkiye'nin 180'den fazla ülkeye ihracat yaptığını, üretimde yerlilik oranının yüzde 80'in üzerinde olduğunu ve Konya'nın savunma sanayii ekosisteminde önemli bir paya sahip olduğunu vurguladı.

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, savunma sanayisinde son yıllarda kapsamlı bir dönüşüm yaşandığını ifade ederek, "Yerlilik oranını yüzde 20'lerden yüzde 80'lerin üzerine taşıyan, tasarımdan seri üretime kadar tüm zinciri Millileştiren bir yapı ortaya çıktı" dedi. Yerlikaya, İHA ve SİHA'lardan zırhlı araçlara, haberleşme sistemlerinden helikopter ve füzelere uzanan ürünlerin güvenlik operasyonları, sınır hattı ve afet yönetiminde aktif olarak kullanıldığını söyledi.

Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler ise Türkiye'nin savunma sanayisinde yerli üretim kapasitesinin arttığına dikkat çekerek, "Üretimden tasarıma, tedarikten ihracata kadar oluşturulan koordinasyon, Türkiye'yi rekabetçi bir savunma ekosistemine taşıdı" değerlendirmesinde bulundu. Güler, terörle mücadele kapsamında PKK ve bağlantılı grupların tüm faaliyetlerini sonlandırması ve silah bırakması gerektiğini belirtti.

Konya Sanayi Odası Başkanı Mustafa Büyükeğen, kentte savunma sanayi ihracatının son yıllarda arttığını, 2015'te 26,7 milyon dolar olan ihracatın 2024'te 165,7 milyon dolara yükseldiğini aktardı. Konya'da silah ve mühimmat alanında 337 üretici firma bulunuyor.

Etkinlikte ASELSAN ana sponsor olarak yer alırken, ROKETSAN, TUSAŞ, TEI ve BMC gibi firmalar ürünlerini sergiledi. 160'ı aşkın firma ve kurum, ikili iş görüşmeleriyle tedarik ve iş birliği fırsatlarını değerlendirdi. Buluşmalar, üç gün boyunca sektöre yönelik toplantılar ve görüşmelerle sürdü.

TÜRK SAVUNMA SANAYİ AFRİKA'DA GÖVDE GÖSTERİSİNDE

Türk savunma sanayii, yenilikçi ürünlerini Mali'nin başkenti Bamako'da 11-14 Kasım tarihlerinde düzenlenecek BAMEX'25 fuarında 50'den fazla ülkenin temsilcileriyle buluşturacak.

Bu yıl ilk kez yalnızca Türk firmalarının katılımıyla gerçekleştirilecek fuar, Afrika'daki artan varlığını güçlendirmek ve yeni iş birlikleri kurmak isteyen Türk savunma sanayii için önemli bir fırsat sunuyor. Organizasyonun tanıtım afişleri, başkente havalimanı güzergâhı başta olmak üzere birçok önemli noktada görülebiliyor. Fuar, Prontaron Savunma (The Peak Defense) tarafından düzenleniyor ve Mali hükümeti tarafından Afrika kıtasındaki 50'den fazla ülkeye resmi davetiye gönderildi. Kıta basınında, Türk savunma sanayisinin yeni teknolojik çözümlerini Afrika'ya taşımada "çılgır açacak" bir organizasyon olarak değerlendirilen BAMEX'25 için başkent ve çevresinde hazırlıklar tamamlandı.

Ürünler Özel Harekât Arazisinde Test Edilebilecek

Fuarı, Afrika ülkelerinden 35'in üzerinde karar alıcı heyetin ziyaret etmesi bekleniyor. Türkiye'den ise Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) öncülüğünde BAYKAR, ASELSAN, ROKETSAN, MKE, STM, KALEKALIP, 3E, SARSILMAZ, ATLAS, ESSAV, SkyDagger, ZSR, AKINCILAR ve AKDAŞ Silah gibi sektörün önde gelen kuruluşları yer alacak.

Bamako Fuar ve Gösteri Merkezi'nde gerçekleştirilecek fuar, ayrıca Mali, Burkina Faso ve Nijer'den oluşan Sahel Devletleri İttifakı (AES) ülkeleri ile Mali ordusuna ait stantlar da yer alacak. Afrika dışından da ziyaretçi taleplerinin alındığı fuar, dört gün boyunca yeni iş birlikleri için fırsatlar sunacak.

Fuarın son iki günü "Demo Day" olarak planlandı. Bu günlerde yabancı heyetler ve uzman ekipler, Türk firmalarının getirdiği ürünleri özel harekât arazisinde test etme imkânı bulacak.

Tercihler Türk Savunma Sanayiine Yöneliyor

Mali, Afrika kıtasında jeopolitik, stratejik, kültürel ve güvenlik açısından kritik bir konumda bulunuyor. Stratejik güç mücadelesinin en yoğun yaşandığı merkezlerden biri olarak dikkati çeken ülkede, çeşitli iç ve dış güvenlik tehditleriyle mücadele edilmesi gerekiyor.

Uzun ve kontrolü zor sınırlara sahip Mali, İHA, zırhlı araç, radar, elektro-optik sistemler ile el yapımı patlayıcı/mayın temizleme sistemleri gibi teknolojilere ihtiyaç duyuyor. Komşu ülkelerin de benzer sistemlere ihtiyacı bulunuyor.

Başta Mali olmak üzere Afrika ülkeleri, geçmişteki olumsuz deneyimler nedeniyle güvenilir tedarikçilerden güvenlik ihtiyaçlarını karşılamayı tercih ediyor. Bu kapsamda, Türk savunma sanayii ürünleri büyük ilgi görüyor. Özellikle İHA ve zırhlı araçlar, Afrika ülkelerinin ordularında öncelikli olarak tercih ediliyor. Eğitim desteği, uygun fiyat/performans oranı ve operasyonel etkinlik gibi özellikler, Türk savunma sanayii ürünlerini Afrika ülkeleri için cazip hâle getiriyor.

ASELSAN'IN BÜYÜME İVMESİ GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİYLE ARTTI

ASELSAN, enflasyon muhasebesi uygulanmış 2025 yılının ilk 9 ayına ait finansal sonuçlarını açıkladı.

Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) duyurusuna göre ASELSAN'ın 2025 yılı ilk 9 aylık hasılatı, geçen yılın aynı dönemine göre reel olarak %12,3 artışla 90,9 milyar TL seviyesine ulaştı. Aynı dönemde alınan yeni işler ise %76 artışla 5,7 milyar dolar olarak kaydedildi. İhracat odaklı büyüme stratejisini kararlılıkla sürdüren ASELSAN, yılın ilk 9 ayında doğrudan ve dolaylı olarak 1,45 milyar dolar tutarında ihracat sözleşmesi imzaladı; bu artış %171 oranında gerçekleşti. Şirketin bakiye siparişleri ise %42 artışla 17,9 milyar dolar seviyesine yükseldi. Ar-Ge harcamaları %40 artışla 925 milyon dolar olurken, seri üretim altyapısını güçlendirmeye yönelik yatırımlar yaklaşık iki katına çıkarak 200 milyon dolar seviyesine ulaştı.

2025 Yılıının İlk 9 Ayında Öne Çıkan Finansal Göstergeler

- İmzalanan Yeni Sözleşmeler: 5,7 milyar dolar (%76 artış)
- İhracat Sözleşmeleri: 1,45 milyar dolar (%171 artış)
- Bakiye Siparişler: 17,9 milyar dolar (%42 artış)
- Hasılat: 90,9 milyar TL (%12,3 artış)
- FAVÖK Marjı: %25 (önceki yıl %24)
- Alınan İş / Satışlar: 2,52
- Net Borç / FAVÖK: 0,57 (önceki yıl 1,27)
- Ar-Ge Harcamaları: 925 milyon dolar (%40 artış)
- Altyapı Yatırım Harcamaları: 200 milyon dolar (%88 artış)

Ar-Ge ve Seri Üretim Yatırımları

ASELSAN, Ar-Ge proje sayısında Türkiye lideri konumunu sürdürerek, Ar-Ge harcamalarını %40 artırdı. Seri üretim altyapısına yönelik yatırımlar ise yaklaşık iki katına çıkarak 200 milyon dolar seviyesine ulaştı. Bu yatırımlar, ASELSAN'ın sürdürülebilir büyümesine ve küresel savunma sanayindeki rolünün güçlenmesine katkı sağlayacak. Önümüzdeki dönemde ÇELİK KUBBE bileşenlerinde kapasite artışı sağlayacak yatırımlar devreye alınacak.

2025 Yılı'nın 3. Çeyreğinde İmzalanan Önemli Sözleşmeler

- Uluslararası bir müşteri ile hava savunma sistemlerinin tedariki
- Uluslararası bir müşteri ile radar sistemlerinin tedariki
- Uluslararası bir müşteri ile radar ve komuta kontrol sistemlerinin tedariki
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ile hava savunma sistemlerinin tedariki
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ile Yapay Zekâ Destekli Kent Güvenliği Yönetim Sistemi tedariki

TÜRKİYE SADECE PLATFORM DEĞİL 'KONSEPT' DE İHRAÇ EDİYOR

Türkiye savunma sanayiinde sessiz bir devrime öncülük ediyor. İlk dönemlerde ekipman, daha sonra platform ihraç etmeye başlayan Ankara, son dönemde kendi geliştirdiği konseptleri de dost ve müttefik ülkelerin hizmetine sunuyor. Romanya'nın tedarik edeceği Türk savaş gemisinden elindeki BAYRAKTAR TB-2 SİHA'ları yönetebilecek olması, bu dönüşümün somut örneklerinden biri olarak gösteriliyor.

Konsept İhracının Arka Planı

Son yıllarda Türk savunma sanayii ihracat rakamlarında gözle görülür artış yaşanırken, satılan ürünlerdeki çeşitlilik de önemli bir dönüşüm sergiliyor.

Başlangıçta basit alt sistemler ihraç eden bir yapıdan, doğrudan platform satışı ve şimdi de platformlar arası entegrasyon konseptleri sunan bir yaklaşıma geçildi.

Bu kapsamda Romanya'ya tedarik edilecek HİSAR sınıfı açık deniz karakol gemisi (ADKG) sadece bir gemi satışı olarak değerlendirilemiyor. Çünkü Bükreş yönetiminin envanterinde bulunan BAYRAKTAR TB-2 SİHA'lar ile gemi üzerindeki komuta-kontrol ve veri paylaşımlı görev konseptleri uygulanabilecek. Böylece iki ayrı platformun birbirine entegre edildiği "konsept" ihraç edilmiş olacak.

Bükreş yönetiminin, HİSAR gemisini korvet ya da çok amaçlı bir platform olarak işletme niyeti bulunduğu ve gemiden BAYRAKTAR TB-2 SİHA'ların komuta edilebilmesine yönelik yetkinlik kazanılmak istendiği ifade ediliyor. SİHA'lardan edinilecek hassas bilgiler gemiden eş zamanlı görüntülenebilecek; gerekli entegrasyon sağlandığında SİHA'ların kontrolü gemiden sağlanabilecek.

Bu noktada gemide görev yapacak komuta-kontrol yazılımı kritik rol oynuyor. Haberde adı geçen çözüm AKTÖR olarak HAVELSAN'ın ADVENT Savaş Yönetim Sistemi referans gösteriliyor; ADVENT üzerinden halihazırda Türk Donanması da SİHA'larla birlikte görev icra ediyor.

Böylece Türkiye, yalnızca silah sistemi değil, bizzat uyguladığı operasyonel konsepti de ihraç etmiş oluyor.

Uzmanlar Türk Donanması'nın uzun yıllardır insanlı ve insansız sistemleri birlikte işletebilen öncü kuvvetlerden biri olduğuna dikkat çekiyor. Bu yetkinliğin dost ve müttefik ülkelerin ilgisini çektiğini belirten araştırmacı, Polonya örneğinde olduğu gibi TB-2'lerin NATO misyonları kapsamında kullanımı ve benzeri yaklaşımların artabileceği belirtiliyor. Dünya genelinde kara-deniz-hava platformlarının birlikte ve eş zamanlı kullanılabilmesine yönelik talebin artması Türk Savunma Sanayii firmaları için de büyük bir avantaj sağlıyor.

KAMU SİBER GÜVENLİK GÜNÜ'NÜN 41'İNCİ ETKİNLİĞİ DÜZENLENDİ

Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi, üyelerini kamu kurumlarıyla buluşturarak yerli ve millî siber güvenlik ekosistemini güçlendirmeye devam ediyor. Bu kapsamda Devlet Malzeme Ofisi'nde Kamu Siber Güvenlik Günü'nün 41'incisi gerçekleştirildi.

Etkinlikte SecHard, geliştirdiği Siber Hijyen Platformunu tanıttı. Platform, kamu kurumlarının dijital varlıklarını izlemeyi, zafiyetleri tespit etmeyi ve riskleri önceliklendirerek aksiyon almayı sağlayarak güvenlik süreçlerini daha görünür ve sürdürülebilir hâle getiriyor. SecHard CEO'su Serkan Akcan, platformun güvenliği bir prosedürden kültüre dönüştürdüğünü vurguladı.

Argo Teknoloji ise yerli ve millî çözümlerini kamu kurumlarıyla paylaştı. Etkinlikte PROMISE SUPER APP, DevO, ARON ve MyD ürünleri tanıtıldı. PROMISE SUPER APP, yapay zekâ destekli süreç yönetimi ve otomasyon sunarken, DevO yazılım geliştirme süreçlerini hızlandırıyor; ARON ağ güvenliğini sağlıyor, MyD ise merkezi güvenlik doğrulama ve kimlik yönetimi işlevi görüyor.

Savunma Sanayii Başkanlığı destekleriyle Siber Küme tarafından 41'incisi düzenlenen etkinliğe; Adalet Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Sermaye Piyasası Kurulu, Türk Standartları Enstitüsü, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi, Vakıflar Genel Müdürlüğü, T.C. Merkez Bankası, BOTAŞ, TCDD, MGKS, THY, KVKK, EGM, KGM, HALKBANK, TÜBİTAK Bilgem ve TÜBİTAK üst düzey yöneticiler ve karar vericiler katıldı. Etkinlik hem kamu hem de özel sektörün siber güvenlik ihtiyaçlarına yerli çözümler sunmayı ve Türkiye'nin siber güvenlik alanında bağımsızlığını artırmayı hedefliyor.

SAVTEST KONFERANSI İNSANSIZ KARA ARAÇLARI TEMASIYLA İKİNCİ KEZ DÜZENLENDİ

Geçtiğimiz yıl HAVELSAN tarafından ilk kez düzenlenen Savunma Sanayiinde Test Konferansı (SavTest), bu yıl İnsansız Kara Araçları (İKA) ana temasıyla gerçekleştirildi.

HAVELSAN Teknoloji Kampüsü'nde düzenlenen konferansa Savunma Sanayii Başkanlığı ve savunma sanayi şirketlerinden yoğun katılım sağlandı. HAVELSAN Test, Doğrulama ve Geçerleme Direktörü Kadir Herkiloğlu, açılış konuşmasında, "Test, bir deneme değil bir deney tasarımıdır. Tekrarlanabilir ve kontrollü koşullar altında olması, başkaları tarafından inkâr edilmemesi gerekir" ifadelerini kullandı.

Konferansta “İKA Kara Araçları Test Sahaları ve Altyapıları” ile “İnsansız Sistemler ve Kara Araçlarının Testleri” başlıklarında iki panel düzenlendi. Panellere HAVELSAN dışında Savunma Sanayii Başkanlığı, ASELSAN, FNSS, OTOKAR, BMC, TEKATRON ve ESETRON temsilcileri katıldı.

TEI BAŞARILARINI 10 ÖDÜLE TAÇLANDIRDI

Türkiye'nin havacılık motorlarındaki önemli şirketi TUSAŞ Motor Sanayii A.Ş. (TEI), farklı kategorilerde ulusal ve uluslararası 10 farklı ödüle layık görüldü.

TEI'den yapılan açıklamaya göre, şirketin çalışan bağlılığı, yetenek yönetimi, yetenek kazanımı, öğrenme ve gelişim alanlarında hayata geçirdiği yenilikçi insan kaynakları projeleri, Brandon Hall Excellence Awards'ta üç altın ve bir gümüş ödüle değer bulundu.

Ödül programı kapsamında TEI, şu kategorilerde ödüller aldı:

Öğrenme ve gelişim: En İyi Eğitim Ekibi (Altın)

Yetenek yönetimi: En İyi Çalışan Bağlılığı (Altın)

Yetenek kazanımı: En İyi Yetenek Kazanımı (Altın)

İnsan kaynakları: En İyi İş Gücü Planlama ve Yönetimi (Gümüş)

TEI, ayrıca CIPD People Management Awards 2025'te, stratejik iş gücü planlaması, veriye dayalı yetenek yönetimi uygulamaları ve çalışan odaklı çalışmalarıyla En İyi Yetenek Yönetimi İniyatifi Ödülüne layık görüldü. Şirketin öğrenme ve gelişime odaklı çalışmaları kapsamında Momentum İç Eğitim Okulu programı, TEGEP Eğitim ve Gelişim Ödülleri'nde İç Eğitim Gelişim Programı Kategorisinin en iyisi seçildi.

Gençler ve İşveren Markası Başarıları

TEI, gençlerin kariyer hedeflerinde de yerini aldı. 180 farklı şirket arasında 190 bini aşkın öğrencinin değerlendirmesiyle Youth Awards'ta şu başarıları elde etti:

En Çok Çalışmak İstenen Savunma Sanayi Şirketi: Bronz ödül

En Beğenilen İşe Alım Programı: “Gücün Kaynağında Kariyer Staj Programı” ile başarı ödülü

Nitelikli insan kaynağına ulaşma hedefiyle sürdürülen işveren markası stratejileri sonucunda TEI, Employer Brand Academy tarafından verilen Employer Brand Stars ödüllerinde, İşveren Markası Stratejisi kategorisinde ikinci kez altın ödüle layık görüldü.

Sosyal Sorumluluk Alanında Ödüller

Sosyal sorumluluk faaliyetleriyle özellikle çocukların refahı ve gelişimi için pek çok projeyi hayata geçiren TEI, Communicate dergisi tarafından düzenlenen Corporate Engagement Awards'ta, Kurumsal İtibarı Destekleyen En İyi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Programı kategorisinde ikinci kez gümüş ödülün sahibi oldu.

TUSAŞ ERASMUS PROJESİYLE LİSE ÖĞRENCİLERİ ALMANYA'DA STAJ YAPIYOR

“SAVUNMA SANAYİNDE MBA” PROGRAMI BAŞLADI

Türk Savunma Sanayii'nin kurumsal kapasitesini geliştirme hedefiyle İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) ve Hacettepe Üniversitesi iş birliğiyle başlatılan “Savunma Sanayinde MBA” programı açıldı. Program açılışında, savunma sanayii profesyonellerinden oluşan katılımcılarla çevrimiçi bir araya gelinerek, sektörün insan kaynağını güçlendirme hedefi vurgulandı.

Programın, bireysel gelişimin yanı sıra sektörel vizyonun genişlemesine, liderlik kabiliyetlerinin güçlenmesine ve stratejik düşünce yapısının kurumsallaşmasına katkı sağlayacağı belirtildi. Savunma sanayimizin tam bağımsızlığına giden yolda insan kaynağını donanımlı hâle getirmenin Türkiye Yüzyılı hedefinde hayati bir rol üstlendiğine dikkat çekildi. Programın vizyon taşıyıcısı ve ilerlemenin teminatı olduğu vurgulandı.

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ (TUSAŞ) tarafından yürütülen Erasmus+ projesi kapsamında, TUSAŞ Şehit Hakan Gülşen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Uçak Bakım Teknolojisi Bölümü öğrencileri, Almanya'da staj yapma imkânı elde etti.

Almanya'nın Stade kentinde bulunan TAI Hamburg tesislerinde 30 Kasım'a kadar sürecek olan staj programında öğrenciler, iki grup hâlinde uygulamalı eğitim alıyor. Program; gençlerin hem teknik hem de kişisel gelişimlerini destekleyerek uluslararası mesleki deneyim kazanmalarına, aynı zamanda Türkiye'yi Almanya'da temsil etmelerine olanak sağlıyor. Öğrenciler, uçak bakım, kalite kontrol, üretim planlama ve mühendislik süreçlerinde uluslararası iş kültürünü yerinde gözlemleme ve uygulama fırsatı buluyor. Böylece havacılık ve uzay sanayisine yönelik yetkinliklerini pekiştirirken; iş disiplini, ekip çalışması ve yabancı dil becerilerini de geliştiriyorlar.

TUSAŞ yetkilileri, Erasmus+ projesinin gençlerin havacılık ve uzay sanayisi alanında uluslararası tecrübe kazanması açısından büyük önem taşıdığını vurgulayarak, projeye katılan öğrencilerin teknik bilgi birikimlerini güçlendirdiğini ifade etti. TUSAŞ tarafından desteklenen ve havacılık sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirmek amacıyla kurulan TUSAŞ Şehit Hakan Gülşen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, uçak bakım, elektronik, kompozit teknolojileri ve üretim sistemleri alanlarında eğitim veriyor.

Havacılık yapısal parçalarının üretimi ve montajı üzerine faaliyet gösteren TAI Hamburg, Türk mühendisliğinin Avrupa'daki stratejik merkezlerinden biri olarak dikkat çekiyor.

DW: SAVUNMA İŞ BİRLİĞİ TÜRKİYE İLE ALMANYA'YI YAKINLAŞTIRIYOR

Almanya'nın önde gelen yayın organlarından Deutsche Welle'de yayınlanan haberde, Türkiye'nin Avrupa güvenliği için giderek daha kritik bir konuma geldiği ve Almanya'nın savunmada iş birliği için Ankara ile yakın temasta olduğu belirtildi.

“Savunma Almanya ile Türkiye’yi Yakınlaştırıyor” başlıklı haberde şu ifadelere yer verildi:

“Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı, Almanya'nın güvenlik politikasında dönüşüme yol açtı. Berlin, Ukrayna'yı desteklerken kendi savunma kapasitesini de artırmaya çalışıyor. Türk savunma analisti Çağlar Kurç, “Ukrayna savaşı NATO üretiminin yetersizliğini gösterdi. Avrupa ülkeleri, üretim kapasitelerini artırma çabasında” dedi.

Bu kapsamda Almanya, yeni iş birliği ortakları arıyor ve Türkiye'yi bu partner olarak görüyor. Ekim sonunda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüşen Alman Şansölye Friedrich Merz'in gündeminde savunma vardı. Dışişleri Bakanı Johann Wadepful de Ankara ziyaretinde, “Savunma sanayilerimiz iş birliği yaparsa memnun oluruz” açıklamasında bulunmuştu.

Türkiye, NATO'daki ikinci büyük kara ordusuna sahip olması ve savunma sektörünün yükselişiyle Almanya ve Avrupa için hem iş birliği ortağı hem de pazar konumunda. 2022'de BAYKAR, ASELSAN, TAI ve ROKETSAN, SIPRI'nin en büyük 100 silah şirketi listesine girdi. Almanya'da da Türk savunma sanayii itibarı güçleniyor.

İş birlikleri de hayata geçiriliyor: 2027'den itibaren Türk şirketi REPKON, Almanya'da NATO obüsleri için 155 mm top mühimmatını üretecek. Bu, “teknoloji transferi” olarak nitelendiriliyor. Uzmanlar, Türkiye'nin üretim kapasitesi ve iş birliği isteğinin Avrupa savunmasını güçlendirecek kritik bir kaynak olduğunu belirtiyor.

Türkiye, insansız hava araçları alanında da öne çıkıyor. BAYRAKTAR TB2 ve benzeri sistemler, Avrupa'da Polonya ve Romanya tarafından satın alındı; Ukrayna'da da kullanılıyor. Almanya, Türk dronlarını ve diğer hava sistemlerini ortak projelere entegre etme fırsatlarını değerlendiriyor. Ayrıca Türkiye, Avrupa'nın silahlanma stratejisine daha fazla katılım hedefliyor. AB Komisyonu, Türkiye'nin 150 milyar euroya kadar kredi ile savunma sanayii güçlendirmeyi amaçlayan “Security Action for Europe” (SAFE) programına katılma başvurusunu aldı; başvuru hâlen inceleniyor.”

FRANSA: “TÜRKİYE'DE 10 YILDA ÇARPICI SAVUNMA İLERLEMESİ KAYDEDİLDİ”

Fransa, Türkiye'nin savunma ihracatındaki yükselişi parlamentoda ele aldı. Fransa Savunma Bakanlığı'nın raporunda, Türkiye'nin 2024'te savunma sanayi ihracatını 2023'e kıyasla yüzde 80 artırarak rekor kırdığına dikkat çekildi.

Fransa Savunma Bakanlığı tarafından parlamentoya sunulan 2025 yılı silah ihracatı raporunda, küresel savunma pazarındaki rekabetin hızla değiştiği vurgulandı. Raporda, Türkiye'nin Çin ve Güney Kore ile birlikte yükselen aktörler arasında öne çıktığı ifade edildi.

Türkiye'nin savunma sanayine yatırımlarını sürdürdüğü belirtilen raporda, artışta özellikle insansız hava araçlarına (İHA) ilişkin çok sayıda ihracat sözleşmesinin belirleyici olduğu aktarıldı. Raporda, Türkiye'nin son 10 yılda küresel ilk 10 ihracatçı arasında en çarpıcı ilerlemeyi kaydeden ülkelerden biri olduğu vurgulandı.

ABD, Rusya ve Almanya gibi geleneksel tedarikçilerin yanında, Çin, Güney Kore ve Türkiye gibi daha yeni aktörlerin ürün gamlarını geliştirerek ve esnek ihracat politikalarıyla pazar paylarını artırdığı ifade edildi. Fransa'nın 2024 yılında 21,6 milyar euroluk yeni sipariş aldığı, bu siparişlerin yüzde 60'ının Avrupa ülkelerinden geldiği, AB payının ise tek başına yaklaşık yüzde 41 olduğu kaydedildi. Avrupa kaynaklı talepteki artışa da raporda dikkat çekildi.

Raporda, ABD'nin 2024 mali yılında yürüttüğü hükümetler arası satışlarda (FMS) Türkiye'nin de en büyük alıcılar arasında yer aldığı belirtildi. Bu durumun, Avrupa'daki güvenlik ortamı ve kapasite yenileme ihtiyacıyla şekillendiği ifade edildi. Küresel savunma pazarında çok kutuplu rekabet döneminin yerleştiği; Türkiye, Çin ve Güney Kore gibi aktörlerin yükselişinin büyük ihracatçıların paylarını zorladığı değerlendirildi.

YUNANİSTAN SAVUNMA BAKANI DENDİAS: "TÜRKİYE'Yİ ÖRNEK ALMALIYIZ"

Yunanistan Savunma Bakanı Nikos Dendias, Türkiye'nin Avrupa'nın savunma mimarisinin temelinde yer alması gerektiğini belirtti. Dendias, Yunanistan ve Türkiye'nin savunma sanayilerini karşılaştırırken Ankara'nın bu alandaki elde ettiği başarıları kabul etti ve "Ders çıkarmalıyız" itirafında bulundu.

Yunanistan Savunma Bakanlığı'nın resmî sitesinde yer alan bilgilere göre Dendias, Avrupa savunma yapılanmasının geleceğine değinirken Türkiye'nin bu sisteme entegrasyonu konusundaki çekincelerini dile getirdi.

Katıldığı forumda konuşan Dendias, Türkiye'nin Avrupa savunma mimarisine dâhil olmasının sadece siyasi bir mesele olmadığını, aynı zamanda "ahlaki ve değer temelli bir konu" olduğunu vurguladı. Dendias sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye, Avrupa'nın savunma mimarisinin temelinde yer almalı. Temel Avrupa değerlerini taşıması hâlinde Avrupa'nın savunma yapısına katılabilir."

SAFE Programı ve Avrupa Savunma Finansmanı

Avrupa Komisyonu'nun SAFE (Savunma Endüstrisinin Avrupa Finansmanı) programına da değinen Dendias, bu girişimin umut verici olduğunu ancak asıl itici gücün başka bir projeden geleceğini ifade etti:

"Gerçek kazanım, ReArm Europe adlı ve 600 milyar eurodan fazla kaynağın harekete geçirilmesini hedefleyen büyük program olacak."

Dendias, Yunanistan'ın projelerinin kasım ayında Avrupa Komisyonu platformuna yükleneceğini belirterek, bu fondan en iyi şekilde yararlanmak istediklerini söyledi. Avrupa'nın ciddi bir savunma kapasitesi oluşturmasının uzun yıllar alacağını vurgulayan Dendias, "Avrupa savunmayı unuttu; bu bir sistem değil, kültür kaybıdır" dedi.

"Türkiye'den Ders Çıkarmalıyız"

Dendias, Yunanistan'ın savunma alanındaki stratejik hedeflerine değinirken Türkiye'nin son yıllarda savunma sanayisinde elde ettiği başarıları kabul etti:

"Türkiye hem iç üretim kapasitesi hem de milyarlarca dolarlık ihracat kabiliyetiyle çok önde. Biz Türkiye olmak zorunda değiliz, ama onlardan ders almalı ve kendi yolumuzu çizmeliyiz."

Yunanistan'ın kendi askeri teknolojisini üretmesi gerektiğini vurgulayan Dendias, "Her zaman yabancı raflara gitmek olmaz. Kendi üretimimizi hem nicelik hem nitelik olarak güçlendirmeliyiz" dedi.

TÜRKİYE'DEN KISA KISA

Slovenya Donanması'na ait Svetlyak sınıfı devriye gemisi Triglav, ASELSAN üretimi SMASH 200/30 Uzaktan Komutalı Stabilize Top Sistemi ile donatıldı.

SSB Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün, Kuveyt Ankara Büyükelçisi Abdulaziz A. Aladwani ile bir araya geldi.

Savunma Sanayii Akademi tarafından yürütülen "Savunma Sanayii İnsan Yönetimi Olgunluk Modeli Sonuç Sunumları" programı, çalışma gruplarının kıymetli katkılarıyla başarıyla tamamlandı.

Gürcistan Savunma ve Güvenlik Komisyonu Başkanı Aleksandre Tabatadze'yi ve beraberindeki heyet TUSAŞ'da ağırlandı. Ziyaret kapsamında, savunma ve havacılık alanlarında iş birliğini güçlendirmeye yönelik fırsatlar ele alındı.

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii (TUSAŞ), insansız hava sistemleri ve ilgili teknolojiler alanında BAE Systems ile iş birliği yapmak üzere bir Mutabakat Zaptı imzaladığını duyurdu.

ASELSAN, Romanya'nın savunma sanayii firması ROMARM ile Bükreş'te verimli bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmenin ardından, iki kurum arasında çeşitli alanlarda iş birliğini geliştirmek üzere bir mutabakat zaptı imzalandı.

ASPİLSAN Enerji, 3-4 Kasım 2025 tarihlerinde Fransa'nın Toulouse şehrinde düzenlenen Airbus Industry Day 2025 etkinliğinde yer aldı. Türk havacılık ekosisteminin önde gelen temsilcilerini bir araya getiren program, uluslararası iş birliği ve entegrasyon fırsatlarına odaklandı.

Bu yıl 8. kez düzenlenecek olan "Take Off İstanbul" 10-11 Aralık 2025 tarihlerinde İstanbul Fuar Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı (T3 Vakfı), T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi öncülüğünde düzenlenen organizasyon dünyanın dört bir yanından yatırımcıları, girişimcileri ve ekosistem paydaşlarını bir araya getirmeyi hedefliyor. Take Off İstanbul'a katılmak için ziyaretçi kaydınızı takeoffistanbul.com/tr/ adresi üzerinden gerçekleştirebilirsiniz.

TUSAŞ sporcusu Faruk Berkay Atasayar, Slovakya'da düzenlenen Dünya Elektronik Dart Şampiyonası Genç Erkekler kategorisinde Dünya Şampiyonu oldu. Ayrıca TUSAŞ Yelken Takımı, Cumhuriyet Kupası İstanbul Boğazı final etabında ORC C kategorisinde Türkiye ikinciliğini elde etti.

DÜNYADAN HABERLER

ÜRETİM SEKTÖRÜNDE SİBER GÜVENLİK ALARMI

TELSTRA ve OMDIA'nın küresel araştırmasına göre, üretim sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin %80'i son bir yılda siber saldırılarda ciddi bir artış yaşarken, yalnızca %45'i bu tehditlere karşı yeterli hazırlığa sahip. Artan dijitalleşme ve bağlantılı üretim süreçleri, üretim ortamlarını her zamankinden daha savunmasız hâle getiriyor.

Bu tablo karşısında Mitsubishi Electric, üretim süreçlerinde güvenliği sistemin merkezine alan yeni nesil kontrol çözümleriyle öne çıkıyor. Şirketin geliştirdiği MX kontrolörleri, siber tehditlere karşı entegre koruma sağlayarak hem üretim sürekliliğini hem de bilgi güvenliğini aynı anda korumayı hedefliyor.

Araştırma verilerine göre, siber saldırıya uğrayan üreticilerin yaşadığı maddi kayıplar olay başına 200.000 ila 2 milyon dolar arasında değişiyor.

Dragos'un Şubat 2025 raporu, endüstriyel sektörlere yönelik fidye yazılımı saldırılarının bir önceki yıla göre %87 arttığını, bu saldırıların %69'unun ise üretim sektörünü hedef aldığını ortaya koyuyor. IBM X-Force 2025 Tehdit İstihbarat Endeksi de üretim sektörünün üst üste dört yıldır siber saldırıların en çok hedefi olduğunu belirtiyor.

Üretim sektöründe bilgi teknolojileri (BT) ile operasyonel teknolojilerin (OT) birleşmesi, yeni güvenlik risklerini beraberinde getiriyor. Bu durum, güvenliğin artık sistemin dışından değil, doğrudan içine entegre edilmesini zorunlu hâle getiriyor. Mitsubishi Electric EMEA Bölgesi Kontrolörler Stratejik Ürün Müdürü Daniel Sperlich, "IoT, Makine-Makine ve İnsan-Makine iletişimlerinin arttığı günümüzde, kontrolörler bilgi güvenliğinin kilit koruyucuları hâline gelmeli" diyor.

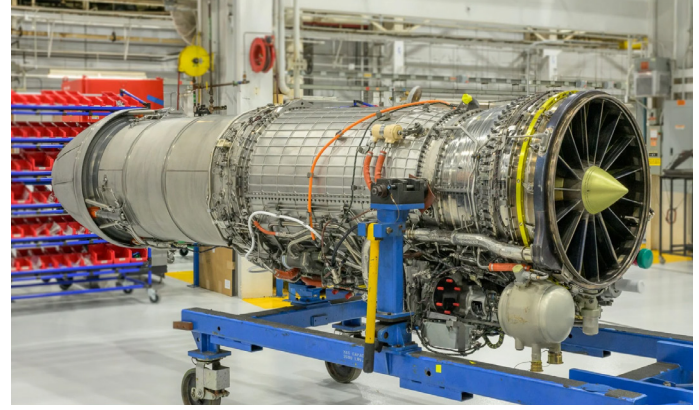
Siber tehditlerin başında yalnızca fidye yazılımları değil, aynı zamanda Dağıtık Hizmet Engelleme (DDoS) saldırıları da bulunuyor. Zayo Group'un verilerine göre, 2023-2024 yılları arasında üretim sektöründeki DDoS saldırılarının boyutu %257 oranında arttı. Bu tür saldırılar, üretim sistemlerini hedef alarak ciddi operasyonel kesintilere neden olabiliyor.

OMDIA'nın araştırmasına göre, üretim sektöründe en büyük maliyet, kontrol sistemlerinin etkilenmesiyle ortaya çıkıyor. Bu nedenle Mitsubishi Electric'in yeni nesil MX kontrolörleri, güvenlik katmanlarını üretim sürekliliğini bozmadan entegre eden bir mimariyle tasarlandı. Güvenli tasarım (secure-by-design) ilkeleri, ağ segmentasyonu, erişim kontrolü ve sürekli izleme özellikleriyle sistemler hem üreticilere hem de makine üreticilerine kapsamlı koruma sağlıyor.

Ayrıca MX kontrolörleri, IEC 62443-4-2 güvenlik standardı ile uyumlu olarak geliştirildi. Şifreli iletişim, rol tabanlı erişim, kullanıcı yetkilendirme ve varlık yönetimi gibi güvenlik fonksiyonlarını bir arada sunan sistem, siber tehditlere karşı güçlü bir savunma oluşturuyor.

Yakında devreye alınacak entegre OPC UA sunucu ve istemci işlevleri, üretim sistemleri ile BT altyapısı arasında güvenli veri iletişimini mümkün kılarak, bu alandaki en zayıf halkayı da koruma altına alacak.

Sonuç olarak, üretim sektöründe artan siber tehditler, güvenliği artık bir ek unsur olmaktan çıkarıp sistemin temel parçası hâline getiriyor. Mitsubishi Electric'in güvenli tasarıma sahip yeni nesil kontrol çözümleri, bu dönüşümün en güçlü temsilcilerinden biri olarak öne çıkıyor.

HİNDİSTAN'DAN YERLİ SAVAŞ UÇAĞININ MOTORU İÇİN ANLAŞMA

Hindustan Aeronautics Limited (HAL), yerli savaş uçağı Tejas için ABD merkezli General Electric'ten 100'den fazla F404-GE-IN20 motoru tedarik edecek.

Hindustan'a ait devlet şirketi HAL, ABD merkezli General Electric (GE) firmasıyla, ülkenin yerli savaş uçağı Tejas için 100'den fazla motor tedarikine yönelik bir anlaşma imzaladığını duyurdu.

Anlaşma, ABD ile Hindistan arasındaki ilişkilerin, Başkan Donald Trump'ın Hindistan'ın Rus petrolü alımlarını cezalandırmak amacıyla sert gümrük tarifeleri uygulama kararının ardından gerilmesi sürecinde geldi. HAL tarafından yapılan açıklamada, anlaşma kapsamında GE Aerospace'in 113 adet motor tedarik edeceği ve bunların Tejas Mk1A olarak adlandırılan gelişmiş varyantta kullanılacağı belirtildi.

HAL'ın resmi X hesabından yapılan paylaşımında, “Motor teslimatları 2027 ile 2032 yılları arasında gerçekleştirilecek,” ifadelerine yer verildi. Ancak anlaşmanın finansal değeri hakkında bilgi verilmedi. Bu duyuru, Hindistan'ın geçtiğimiz ay HAL ile imzaladığı 97 adet Tejas Mk1A hafif savaş uçağı için 7 milyar dolarlık siparişin ardından geldi.

Dünyanın en büyük silah ithalatçılarından biri olan Hindistan, silahlı kuvvetlerinin modernizasyonunu ulusal öncelik haline getirmiş durumda ve yerli savunma üretimini artırmak için uzun süredir yoğun çaba gösteriyor.

ÇİN'İN YENİ UÇAK GEMİSİ HİZMETE GİRDİ

Çin, üçüncü uçak gemisini hizmete aldı. Resmi medyada yer alan habere göre, kapsamlı deniz denemelerinin ardından en yeni uçak gemisi hizmete sokuldu. Defense News'in haberine göre uzmanlar, bu gemi ile Çin'in gücünü kendi sularının ötesine taşıyabileceğini belirtiyor. Resmi Xinhua haber ajansı, Fujian'ın Çin'in güneyindeki Hainan Adası'ndaki bir deniz üssünde düzenlenen törende hizmete girdiğini bildirdi. Törene Çin lideri Şi Jinping de katıldı.

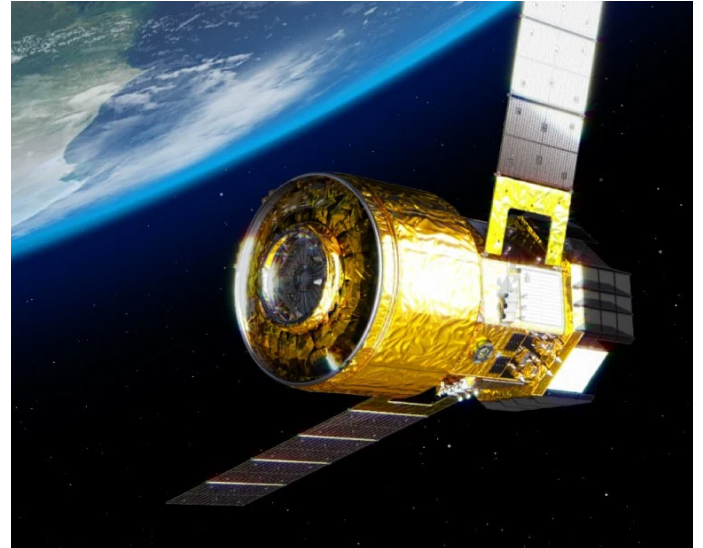
Fujian, Çin'in üçüncü uçak gemisi ve hem tasarlayıp hem de kendi ürettiği ilk uçak gemisi olarak öne çıkıyor. Bu gemi, Şi Jinping'in 2035 yılına kadar modernize edilmiş ve yüzyıl ortasına kadar “dünya standartlarında” bir kuvvete sahip olma hedefinin en belirgin örneği olarak değerlendiriliyor. Uzmanlar, geminin ABD ile başa baş mücadele edebilecek kapasitede olduğunu ifade ediyor. Çin, Fujian'dan yapılan KJ-600, J-35 ve J-15T test uçuşlarına ait videoları yayımlayarak yeni askeri varlıklarını sergilemişti.

JAPONYA UZAYDAN HİPERSONİK FÜZE İZLEYECEK

Japonya, hipersonik füze izleme teknolojisini uzayda test etmeye hazırlanıyor.

Japonya, 25 Ekim'de Uluslararası Uzay İstasyonu'na (ISS) ikmal görevi için fırlattığı yeni nesil HTV-X kargo uzay aracını, görevin tamamlanmasının ardından füze izleme teknolojisini uzayda test etmek amacıyla kullanmayı planlıyor. Şu anda ISS'te ikmal görevini sürdüren HTV-X, daha sonra kızılötesi sensörlerle birlikte hipersonik platform (HGV / Hypersonic Glide Vehicle) izleme denemesinde görev alacak.

H3 roketiyle fırlatılan HTV-X, 30 Ekim'de ISS'ye ulaştı; istasyonun robot kolu tarafından yakalandı ve kenetlendi. Halihazırda 4,4 ton yiyecek ve ikmal malzemesinin yanı sıra bilimsel araştırma materyalleri taşıyan araç, yükleri ISS'ye teslim edecek ve yaklaşık üç ay boyunca istasyona kenetli kalacak. Sonrasında Japonya Uzay Araştırma Ajansı'na (JAXA) göre alçak Dünya yörüngesinde “gelecekteki uzay teknolojilerinin kullanımı için” uçan deney platformu olarak 18 aya kadar görev yapacak ve ardından Dünya atmosferine yeniden girerek yanacak. Japonya Savunma Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, platformda yer alan kızılötesi sensörlerin Mach 5+ hızda uçan hipersonik süzülme aracının faaliyetlerini izlemek için kullanılacağı belirtildi. SCMP'nin haberine göre Bakanlık, projeye geçen yılki savunma bütçesinden 3,8 milyar yen (yaklaşık 24,7 milyon dolar) ayırdı. HTV-X'in “uzay deney platformları” olarak kullanılacağı ve HGV'yi tespit etmek için görev yapacağı ifade edildi.

DÜNYADAN KISA KISA

Japon medyası raporlarına göre, Japonya yakınlarında hipersonik füze simülasyonu yapılacak bir araç fırlatılacak ve HTV-X üzerindeki kızılötesi sensörlerin bu aracın ısı izini tespit etme ve takip performansı değerlendirilecek. Testlerin başarılı olması halinde, kızılötesi sensörlerle donatılmış uyduların üretileceği bilgisi paylaşıldı.

Çin'in DF-17, Rusya'nın Avangard platformları operasyonel HGV sistemleri arasında yer alırken, Kuzey Kore de Hwasong-8 ve Hwasong-16B füzeleriyle bu alanda başarı elde ettiğini iddia ediyor. Bölgesel rakiplerinin hipersonik kabiliyetlerini artırmasıyla Japonya da benzer teknolojilere yönelmiş durumda. Kara tabanlı erken uyarı sistemlerinin yetersizliği nedeniyle Japonya, uzay tabanlı izleme denemelerine başladı ve HTV-X kargo aracını hipersonik füze takibinde kullanmayı planlıyor. Ayrıca Japonya, 2018'den bu yana ada savunması amacıyla Hipersonik Süzülen Mermi (HVGP) programını geliştiriyor.

International Airlines Group (IAG), 2026 yılının başından itibaren havayollarındaki 500'den fazla uçağı yüksek hızlı uydu Wi-Fi ile donatmak için Starlink ile bir ortaklık kurduğunu açıkladı. Hizmet hem kısa hem de uzun mesafeli uçuşlarda kullanılacak ve IAG'yi yüksek hızlı uçak içi internet bağlantısı sunan en fazla sayıda uçağı sahip Avrupa havayolu grubu konumuna taşıyacak.

Polonya hükümeti, bölgesel güvenlik endişelerinin arttığı bir dönemde tüm vatandaşlara açık kapsamlı bir savunma eğitimi programı başlattı. Polonya hükümeti, 2026 yılında yaklaşık 400 bin kişiyi bu eğitim programına dahil etmeyi planlıyor. "wGotowości" (Türkçesiyle "Hazır Olma") adı verilen bu program, ülkenin savunma kapasitesini yalnızca profesyonel orduyla değil, toplumun her kesimine yaymayı hedefliyor. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrası Avrupa genelinde yükselen güvenlik kaygılarına yanıt olarak geliştirilen proje hem askeri hem de sivil dayanıklılığı artırmayı amaçlıyor.

Belçika'da yaşanan şüpheli drone hareketliliğinin ardından İngiltere de Brüksel'e savunma desteği vereceğini duyurdu. İngiltere Genelkurmay Başkanı Richard Knighton, havalimanlarında şüpheli drone'ların görüldüğü Belçika'ya askeri personel ve ekipman göndereceklerini açıkladı. Daha önce Almanya da destek açıklaması yapmıştı.

Çin, altı metrelik betonu delebilen ve J-10C, J-15, J-16 ve JH-7 uçakları tarafından taşınabilen bir tonluk hassas güdümlü bomba YJ-1000'i tanıttı.

İHALELER

NATO İHALELERİ

Konu: 60MM Havan Mühimmatı Tedariği

LB - Genel ve Kooperatif Hizmetler Programı organizasyonu tarafından, 25LBS095 Fırsat Kimliği ile 60MM Havan Bombası (çeşitli tiplerde) tedarigi için bir ihale süreci başlatılmıştır.

Fırsat Kimliği: 25LBS095

Ürün Adı: 60MM HAVAN BOMBASI çeşitli tipler

Tedarik Tipi: Tedarik

Satınalma Organizasyonu: LB - Genel ve Kooperatif Hizmetler Programı

Geçici Teklif Talebi (RFP) Tarihi: 25 Şubat 2026

Tedarik edilecek ana ürün 60MM Havan (60MM MORTAR) mühimmatıdır.

Talep edilen mühimmatlar; Yüksek Patlayıcılı (HEI, HEF, HE), Sis (SMK), Aydınlatma (ILLU), Kızılötesi Aydınlatma (IR-ILLU) ve Eğitim (PRACTICE) mermilerini içermektedir.

Mühimmatlar, ANTOS & ATNOS LR, M60, RSG60 / M6C-640 & M6-895 gibi çeşitli silah sistemleri ile kullanım için tasarlanmıştır.

Tahmini Miktar: Net miktar, Teklif Talebi (RFP) aşamasında belirlenecektir.

Teslimat Şartı: Tedarik, tek seferlik (one-off) bir teslimat olup, DAP (Belirlenen Yerde Teslim) esasına göre nihai teslimat adresine yapılacaktır.

Kalite Güvence Seviyesi: Zorunlu kalite seviyesi AQAP 2110 (Tesis çapında GQA) olarak belirlenmiştir.

Detaylı Gereksinimler: Talep edilen kalemlerin tam ve detaylı teknik açıklamaları, RFP paketiyle birlikte yayınlanacak olan Teknik Teslim Şartları (TDT) belgesinde yer alacaktır.

NSPA Kaydı: Bu ihaleye katılmak isteyen tüm isteklilerin, firmalarını NSPA Kaynak Dosyasına (Source File) kaydettirmiş olmaları zorunludur.

Kayıt Süreci: Kayıt detayları ve izlenmesi gereken süreç NSPA'nın resmi tedarikçi web sayfasında (<https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor>) bulunmaktadır.

SASAD, üreticilerin uluslararası üretim standartları, uluslararası satın alma trendleri, teknolojik projeksiyon ve ihalelere katılım süreçlerine dair yaklaşımların takibi için ön bilgi olarak bu bilgileri paylaşmaktadır.

İhale süreçleri için lütfen ilgili makamlarla iletişime geçiniz. İhaleler, Gelecekteki İş Fırsatı (FBO) şeklinde duyurulmakta ve Temel Sipariş Sözleşmesi (BOA) ve Uluslararası Rekabetçi İhale (ICB) yöntemleriyle ihaleler tamamlanmaktadır. **NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCIA)** ile **NATO Destek ve Tedarik Ajansı (NSPA)** ihaleleri hakkındaki süreçler için bu yapıların sistemine entegre olmak gerekmektedir. İhale üyeliği ile ilgili bilgileri Millî Savunma Bakanlığı (MSB) ve Savunma Sanayi Başkanlığı (SSB) üzerinden takip edebilirsiniz. İhaleler ve ihalelere katılım süreçleriyle ilgili genel bilgilere <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor> ve <https://www.ncia.nato.int/business/procurement/current-opportunities> adreslerinden erişilmektedir.

İHALELER

Konu: El Bombası 30x29mm VOG-17M Tedariği

LB - Genel ve Kooperatif Hizmetler Programı organizasyonu tarafından, 25LBS094 Fırsat Kimliği ile El Bombası 30x29mm VOG-17M tedariki için bir ihale süreci başlatılmıştır.

Fırsat Kimliği: 25LBS094

Ürün Adı: El bombası 30x29mm VOG-17M

Tedarik Tipi: Tedarik

Satınalma Organizasyonu: LB - Genel ve Kooperatif Hizmetler Programı

Geçici Teklif Talebi (RFP) Tarihi: 30 Kasım 2025

1. Ürün Kapsamı

Tedarik edilecek ana ürün El Bombası 30x29mm VOG-17M'dir (Hat 10).

Kullanıldığı Sistemler: AGS-17, AG-17A, AGS-30.

NATO Stok Numarası (NSN): 1305-50-000-0284 (Hat 10).

Tahmini Miktar: 8.000 adet (Hat 10).

Kalite Güvence Seviyesi: Zorunlu kalite seviyesi AQAP 2131 olarak belirlenmiştir.

Teknik Veri Paketi: İlgilenen üreticilerin, Teknik Veri Paketine (TDP) erişim ve kullanım hakları için orijinal ekipman üreticisi (OEM) ile görüşmeleri ve anlaşmaları gerekebilir.

Yetkili Tedarikçi Ülkeler: Yalnızca şu ülkelerde yerleşik tedarikçiler katılabilir:

Arnavutluk, Belçika, Bulgaristan, Kanada, Çekya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, İspanya, İsveç, Türkiye, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri.

SASAD, üreticilerin uluslararası üretim standartları, uluslararası satın alma trendleri, teknolojik projeksiyon ve ihalelere katılım süreçlerine dair yaklaşımların takibi için ön bilgi olarak bu bilgileri paylaşmaktadır. İhale süreçleri için lütfen ilgili makamlarla iletişime geçiniz. İhaleler, Gelecekteki İş Fırsatı (FBO) şeklinde duyurulmakta ve Temel Sipariş Sözleşmesi (BOA) ve Uluslararası Rekabetçi İhale (ICB) yöntemleriyle ihaleler tamamlanmaktadır. **NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCIA)** ile **NATO Destek ve Tedarik Ajansı (NSPA)** ihaleleri hakkındaki süreçler için bu yapıların sistemine entegre olmak gerekmektedir. İhale üyeliği ile ilgili bilgileri Millî Savunma Bakanlığı (MSB) ve Savunma Sanayi Başkanlığı (SSB) üzerinden takip edebilirsiniz. İhaleler ve ihalelere katılım süreçleriyle ilgili genel bilgilere <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor> ve <https://www.ncia.nato.int/business/procurement/current-opportunities> adreslerinden erişilmektedir.

İHALELER

Konu: Gelişmiş SATCOM Ağ Yönetim Yeteneği (ASNMC) Tedariği

NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCI Agency) IFB-CO-422181-ASNMC referans numarası ile “Gelişmiş SATCOM Ağ Yönetim Yeteneği (ASNMC)” projesi için Uluslararası Rekabete Dayalı İhale (ICB) süreci başlatmıştır. Bu duyuru, resmi Teklife Davet (IFB) öncesinde sektörün görüşlerini toplamak amacıyla yayımlanan bir İstekli Görüş Talebi (Request for Bidder Views - RFBV) belgesidir.

Proje Adı: Advanced SATCOM Network Management Capability (ASNMC)

Referans No: IFB-CO-422181-ASNMC

Satınalma Organizasyonu: NATO Communications and Information Agency (NCI Agency)

Yöntem: Uluslararası Rekabete Dayalı İhale (ICB) , En İyi Değer (Best Value)

Tahmini Değer: 19.835.514 EUR (Yatırım - INV) + 3.953.028 EUR (İşletme ve Bakım - O&M)

Önemli Tarihler

İstekli Görüş Talebi (RFBV) Kapanış Tarihi: 17 Aralık 2025

Tahmini Teklife Davet (IFB) Yayın Tarihi: 16 Ocak 2026

Tahmini Teklif Kapanış Tarihi: 10 Nisan 2026

Tahmini Sözleşme İmza Tarihi: 29 Mayıs 2026

Bu belge, resmi ihale dokümanı (IFB) yayınlanmadan önce potansiyel isteklilerin görüşlerini toplamak için tasarlanmış bir ön adımdır. NCI Agency, özellikle aşağıdaki konularda geri bildirim almayı hedeflemektedir:

- Sözleşme kapsamı, teslimat takvimi ve artımlı teslimat yaklaşımı.
- Mevcut sistemlerden geçiş ve operasyonlara adaptasyon.
- Teknik gereksinimlerin (SOW, SRS) netliği ve fizibilitesi.
- Teklif değerlendirme mekanizması ve sözleşme şartları.
- Yetkili bütçenin (toplam 19.835.514 EUR + 3.953.028 EUR) kapsamı karşılama yeterliliği.
- Potansiyel isteklilerin mevcut ürünlerinin uygunluğu ve geçmiş tecrübeleri.

Bu aşamada, firmalar ilgili Ulusal Delegasyonları/NATO Misyonları tarafından “Muhtemel İstekliler Listesi”ne (Prospective Bidders List) aday gösterilmiştir. Bu RFBV ile ilgili tüm sorular ve yazışmalar aşağıdaki yetkili kişi üzerinden yürütülmelidir:

Yetkili: Viktorija Navikaitė, Kıdemli Sözleşme Yetkilisi **E-posta:** IFB-CO-422181-ASNMC@ncia.nato.int

SASAD, üreticilerin uluslararası üretim standartları, uluslararası satın alma trendleri, teknolojik projeksiyon ve ihalelere katılım süreçlerine dair yaklaşımların takibi için ön bilgi olarak bu bilgileri paylaşmaktadır.

İhale süreçleri için lütfen ilgili makamlarla iletişime geçiniz. İhaleler, Gelecekteki İş Fırsatı (FBO) şeklinde duyurulmakta ve Temel Sipariş Sözleşmesi (BOA) ve Uluslararası Rekabetçi İhale (ICB) yöntemleriyle ihaleler tamamlanmaktadır. NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCIA) ile NATO Destek ve Tedarik Ajansı (NSPA) ihaleleri hakkındaki süreçler için bu yapıların sistemine entegre olmak gerekmektedir. İhale üyeliği ile ilgili bilgileri Millî Savunma Bakanlığı (MSB) ve Savunma Sanayi Başkanlığı (SSB) üzerinden takip edebilirsiniz. İhaleler ve ihalelere katılım süreçleriyle ilgili genel bilgilere <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor> ve <https://www.ncia.nato.int/business/procurement/current-opportunities> adreslerinden erişilmektedir.

İHALELER

Konu: Ultra Yüksek Frekans (UHF) Taktik Uydu (TACSAT) Telsizleri – Sabit Sahalar için Yardımcı Donanım ve Kurulum Tedariği

NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCI Agency), IFB-CO-15571-TACSAT referans numarası ile “Ultra Yüksek Frekans (UHF) Taktik Uydu (TACSAT) Telsizleri – Sabit Sahalar için Yardımcı Donanım ve Kurulum” tedariki için Teklife Davet Niyet Beyanı (NOI) Değişiklik No: 1’i yayınlamıştır. Bu değişiklik, daha önce 23 Mayıs 2024 tarihinde yayınlanan orijinal niyet beyanındaki (NCIA/ACQ/2024/06825) ihale takvimini güncellemektedir.

Referans No: IFB-CO-15571-TACSAT

Proje Adı: Ultra Yüksek Frekans (UHF) Taktik Uydu (TACSAT) Telsizleri – Sabit Sahalar için Yardımcı Donanım ve Kurulum Tedariği

Satınalma Organizasyonu: NATO Communications and Information Agency (NCI Agency)

Tahmini Değer: 9.142.952,00 EUR

İhale Yöntemi: Uluslararası Rekabete Dayalı İhale (ICB)

Değerlendirme Tipi: Teknik Olarak Yeterli En Düşük Fiyat (Lowest Priced Technically Compliant)

Uygunluk Beyanı (DoE) Son Teslim Tarihi: 09 Aralık 2025

Tahmini Teklife Davet (IFB) Yayın Tarihi: 2025, 4. Çeyrek

Tahmini Teklif Kapanış Tarihi: 2026, 2. Çeyrek

Tahmini Sözleşme İmza Tarihi: 2026, 3. Çeyrek

Projenin Kapsamı Bu ihale niyet beyanı, NATO’nun taktik ağ gereksinimlerini desteklemek amacıyla UHF TACSAT telsizlerini ve ilgili terminal ekipmanlarını yenileme projesinin bir parçasıdır. Proje üç (3) İş Paketinden (WP) oluşmaktadır.

SASAD, üreticilerin uluslararası üretim standartları, uluslararası satın alma trendleri, teknolojik projeksiyon ve ihalelere katılım süreçlerine dair yaklaşımların takibi için ön bilgi olarak bu bilgileri paylaşmaktadır.

İhale süreçleri için lütfen ilgili makamlarla iletişime geçiniz. İhaleler, Gelecekteki İş Fırsatı (FBO) şeklinde duyurulmakta ve Temel Sipariş Sözleşmesi (BOA) ve Uluslararası Rekabetçi İhale (ICB) yöntemleriyle ihaleler tamamlanmaktadır. NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCIA) ile NATO Destek ve Tedarik Ajansı (NSPA) ihaleleri hakkındaki süreçler için bu yapıların sistemine entegre olmak gerekmektedir. İhale üyeliği ile ilgili bilgileri Millî Savunma Bakanlığı (MSB) ve Savunma Sanayi Başkanlığı (SSB) üzerinden takip edebilirsiniz. İhaleler ve ihalelere katılım süreçleriyle ilgili genel bilgilere <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor> ve <https://www.ncia.nato.int/business/procurement/current-opportunities> adreslerinden erişilmektedir.

İHALELER

Bu ihale (IFB-CO-15571-TACSAT) yalnızca İş Paketi 2'yi (WP2) kapsamaktadır.

WP2 Kapsamı: NATO sabit sahaları için statik anten, matris (matrix) ve yardımcı donanımlar gibi sabit saha ekipmanlarının tasarımı, tedarigi, kurulumu ve test edilmesini içerir.

Kapsam Dışı: WP1 (Yeni nesil UHF TACSAT telsizlerin tedarigi) ve WP3 (Veri iletim çözümü) bu ihalenin kapsamı dışındadır.

Müşteri Tarafından Sağlanacak Ekipman (PFE): Yeni nesil UHF TACSAT telsizleri (WP1 kapsamında tedarik edilecek) bu ihale kapsamında Müşteri (Alıcı) Tarafından Sağlanacak Ekipman (PFE) olarak verilecektir. Yüklenici, bu telsizlerin statik saha anteni ve Matris alt sistemleriyle tam entegrasyonundan sorumlu olacaktır.

Kurulum Yerleri: Ekipmanlar, Almanya, İspanya, İtalya, Türkiye, Hollanda, Birleşik Krallık ve İzlanda'da bulunan on bir (11) adet NATO sabit sahasına kurulacaktır.

Sözleşme Tipi: Tüm iş kapsamı için tek bir Sabit Fiyatlı Sözleşme (firm-fixed price) planlanmaktadır.

Garanti: Yüklenici, Nihai Sistem Kabulünü takiben bir (1) yıl garanti ve bu garanti süresi boyunca hizmet içi destek sağlayacaktır.

Performans Süresi: Projenin 2026'nın 3. çeyreğinde başlaması ve 2027'nin 3. çeyreğine kadar sürmesi beklenmektedir.

Neo eProcurement Kaydı: NCI Agency, Neo adlı yeni bir e-Tedarik aracı kullanmaya başlamıştır. NCI Agency ile iş yapmak isteyen tüm tedarikçilerin Neo sistemine kayıt olması gerekmektedir.

Uygunluk Beyanı (DoE): Bu ihaleye katılmak isteyen kalifiye şirketlerin, bağlı oldukları Ulusal Delegasyon/NATO Misyonu aracılığıyla NCI Agency'e bir Uygunluk Beyanı (DoE) göndermeleri gerekmektedir.

DoE Son Tarihi: Uygunluk Beyanları için son tarih 09 Aralık 2025 olarak uzatılmıştır.

Doğrudan Başvuru: Şirketlerden doğrudan alınan katılım talepleri dikkate alınmayacaktır.

Güvenlik Seviyesi: İhale dokümanları NATO UNCLASSIFIED (TASNİF DIŞI) olacaktır ancak NATO RESTRICTED (NATO'ya ÖZEL) olarak sınıflandırılmış belgelere atıflar içerebilir.

SASAD, üreticilerin uluslararası üretim standartları, uluslararası satın alma trendleri, teknolojik projeksiyon ve ihalelere katılım süreçlerine dair yaklaşımların takibi için ön bilgi olarak bu bilgileri paylaşmaktadır.

İhale süreçleri için lütfen ilgili makamlarla iletişime geçiniz. İhaleler, Gelecekteki İş Fırsatı (FBO) şeklinde duyurulmakta ve Temel Sipariş Sözleşmesi (BOA) ve Uluslararası Rekabetçi İhale (ICB) yöntemleriyle ihaleler tamamlanmaktadır. **NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCIA)** ile **NATO Destek ve Tedarik Ajansı (NSPA)** ihaleleri hakkındaki süreçler için bu yapıların sistemine entegre olmak gerekmektedir. İhale üyeliği ile ilgili bilgileri Millî Savunma Bakanlığı (MSB) ve Savunma Sanayi Başkanlığı (SSB) üzerinden takip edebilirsiniz. İhaleler ve ihalelere katılım süreçleriyle ilgili genel bilgilere <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor> ve <https://www.ncia.nato.int/business/procurement/current-opportunities> adreslerinden erişilmektedir.

İHALELER

Personel ve Tesis Güvenliği: Kazanan yüklenicinin NATO RESTRICTED seviyesine kadar gizli bilgileri işleyebilmesi ve saklayabilmesi gerekmektedir. Ayrıca, yüklenici personeli Sınıf II Güvenlik alanlarında refakatsiz çalışacaktır; bu nedenle personelin uygun güvenlik yetkisine sahip olması şarttır.

Bu ihale niyet beyanı ile ilgili tüm yazışmalar aşağıdaki adres üzerinden yapılmalıdır:

Yetkili: Kenya Elise Armbrister, Contracting Officer

E-posta: IFB-CO-15571-TACSAT@ncia.nato.int

SASAD, üreticilerin uluslararası üretim standartları, uluslararası satın alma trendleri, teknolojik projeksiyon ve ihalelere katılım süreçlerine dair yaklaşımların takibi için ön bilgi olarak bu bilgileri paylaşmaktadır. İhale süreçleri için lütfen ilgili makamlarla iletişime geçiniz. İhaleler, Gelecekteki İş Fırsatı (FBO) şeklinde duyurulmakta ve Temel Sipariş Sözleşmesi (BOA) ve Uluslararası Rekabetçi İhale (ICB) yöntemleriyle ihaleler tamamlanmaktadır. **NATO İletişim ve Bilgi Ajansı (NCIA)** ile **NATO Destek ve Tedarik Ajansı (NSPA)** ihaleleri hakkındaki süreçler için bu yapıların sistemine entegre olmak gerekmektedir. İhale üyeliği ile ilgili bilgileri Millî Savunma Bakanlığı (MSB) ve Savunma Sanayi Başkanlığı (SSB) üzerinden takip edebilirsiniz. İhaleler ve ihalelere katılım süreçleriyle ilgili genel bilgilere <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor> ve <https://www.ncia.nato.int/business/procurement/current-opportunities> adreslerinden erişilmektedir.

2025 FUAR TAKVİMİ

KASIM-ARALIK

DEFENCE AND SECURITY
10 & 13 KASIM 2025
BANGKOK (TAYLAND)

ELMIA SUBCONTRACTOR
11 & 13 KASIM 2025
JÖNKÖPING (İSVEÇ)

SPACE TECH EXPO EUROPE
18 & 20 KASIM 2025
BREMEN (ALMANYA)

EDEX
1 & 4 ARALIK 2025
KAHİRE (MISIR)

SYRIA SAFETY AND SECURITY
15 & 19 ARALIK 2025
ŞAM (SURIYE)

İLETİŞİM BİLGİLERİ

**Türk Savunma ve Havacılık Sanayii
İmalatçılar Derneği (SASAD)**

Adres: Ankara Sanayi Odası Binası,
Atatürk Bulvarı,
No: 193, Kat: 6, Kavaklıdere, Ankara, Türkiye

Telefon: 0312 426 22 56

Faks: 0312 426 22 56

E-Posta: sasad@org.tr

www.sasad.org.tr

Instagram: https://www.instagram.com/sasad_resmi/

X: https://x.com/SASAD_Resmi

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/sasad/>

YouTube: https://www.youtube.com/@sasad_resmi